שעורים

תלמוד ירושלמי מסכת שבועות עים פירוש קצר מאד והרבה פיסוקים והגהות-

כל מקום שאפשר לשתוק מלפרש, שתקתי

כל מקום שיש להסתפק כתבתי כזה??? מלפנים ואחור

מיועד למי שבקי ורגיל בתלמוד בבלי

מקום שהגהתי (במדה יתירה) כתוב כזה********

נגמר בס"ד כ אב תשעב

יהושע יהודה גליק

מסכת שבועות פרק א

הלכה א משנה שבועות שתים שהן ארבע

ידיעות הטומאה שתים שהן ארבע

יציאות השבת שתים שהן ארבע

מראות נגעים שנים שהן ארבעה:

גמרא משנה ריש שבת שתים שהן ארבע לחיוב ושתים שהן ארבע לפטור. ??? כפשוטו או ארבע לחיוב וארבע לפטור???עיין בבלי שבת2 נישמעינה מן הדא שבועות שתים שהן ארבע. א"ר יוסי מתני' אמרה כן שבועות שתים שהן ארבע. לא לחיוב. א"ר בא תמן=הכא כולהון לחיוב. הכא בשבת חיוב ופטור אתינן מיתני, הדא אמרה ארבע לחיוב וארבע לפטור.

והתני דלתות היכל שתים שהן ארבע. אית מימר לחיוב ולא לפטור?!

בבלי שבת3 תוספות שם בשם ריב"א ניתני שנים עשר פטור. לא אתינן מיתני אלא פטור שהוא כנגד חיוב.

א"ר חייה בר אדא מהו אהן פטור דתנינן הכא? מותר. ג"ז שם

א"ר יוסי עני ועשיר אחד הן ומנום חכמים שנים. הכנסה והוצאה שנים הן ומנום חכמים אחד. יציאות השבת.. אין הכנסה בכלל?! המוציא מרשות לרשות.. אין המכניס בכלל?! ועוד מהדא דמר ר' יסא בשם ר' יוחנן הכניס חצי גרוגרת והוציא חצי גרוגרת חייב.

ומניין שהוצאה קרויה מלאכה? ר' שמואל בשם ר' יוחנן ויצו משה ויעבירו קול במחנה וגו' נמנעו העם מלהוציא מבתיהן לתת לגיזברין ומלהוציא מידן להכניס ללישכה. ר' חזקיה בשם ר' אחא שמע לה מן הדא ולא תוציאו משא מבתיכם ביום השבת וכל מלאכה לא תעשו. ר' מנא אמר לה סתם. ר' אבין בשם ר' יוחנן תנינן תרתי כללין ולא דמיין דין לדין. שבועות שתים שהן ארבע מביא ב קרבנות.כרי"ש שפוטר על העבר ידיעות הטו' שנים שהן ארבע מביא ד' קרבנות.

ר' לעזר בשם ר' אבין פתר לה פתר חורן. שבועות שתים שהן ארבע ר' עקיבה אומר. ידיעות הטו' שנים שהן ארבע ר' ישמעאל.ס"ל שחייב גם על העלם קודש

ומקדש (לא רק על העלם טו')

ר' חגיי בעא קומי ר' יוסי, ולמה לי כר' ישמעאל ואפילו כר' עקיבה אתיא היא! ידיעה והעלם על טומאת מקדש, ידיעה והעלם על טומאת הקדש! א"ל מאן אית ליה העלם טומאה והעלם מקדש לאו רבי ישמעאל ונן בעיי כר' עקיבה.???בבלי 14ב

???פעמים שיש כאן העלם טומאה והעלם מקדש וחייב על כל אחת ואחת. היך עבידא? ניטמא וידע, נעלמה ממנו טומאה, ונכנס למקדש ויצא וידע. נעלם הימינו מקדש, ונכנס למקדש, ויצא וידע. הרי כאן העלם טומאה והעלם מקדש וחייב על כל אחת ואחת. ופעמים שיש כאן כמה ידיעות

וכמה העלימות ואינו חייב אלא אחת. היך? ניטמא וידע נעלמה הימינו טומאה. עד שהוא בהעלם טומאה נעלמה הימינו מקדש ונכנס למקדש ויצא וידע ואמר טומאה זו אין חייבין עליה קרבן.

ניטמא וידע נעלמה הימינו טומאה עד שהוא בהעלם טומאה נעלם הימינו מקדש ונכנס למקדש ויצא ונודע לו מקדש אפי' כמה פעמים ובסוף ידע. הרי כאן כמה ידיעות והעלימות ואינו חייב אלא אחת ???תוכן הסוגיא: אים שכח א, שכח ב, נודע לו א, שכח ג, נודע לו ב,נודע לו ג, מביא קרבן אחד---אים נודע א, שכח א וכו' מביא כמה (כיון שנודע לו "חיוב קרבן")

**************סוגיא עמומה**********

פיסק'. מראות נגעים שנים שהן ארבעה אמר ר' יוסי שאל יהושע בן ר' עקיבה את ר' עקיבה אמר לו מפני מה אמרו מראות נגעים שתים שהן ארבעה? אמר לו ואם לאו מה יאמרו? אמר לו יאמרו מקרום ביצה ולמעלה טמא. אמר לו לומר שאם אין בקי בהן ובשמותן אין רואה הנגעים.

ומניין שמצטרפין זה עם זה? א"ר מנא מנו אותן חכמים שנים ומנו אותן ארבעה. מה שנים שני אבות??? מצטרפין זע"ז, אף ארבעה מצטרפין זה עם זה. רבי לעזר בשם ר' אבין אם בשאינו מינו מצטרף לא כ"ש מין במינו.

אמר רבי יוסי בי רבי בון והיו אין כתיב כאן אלא והיה מלמד שאינן מצטרפין זה עם זה. תני חזקיה לנגעי צרעת אין כתיב אלא לנגע צרעת מלמד שאין מצטרפין זה עם זה.

אמר לו ויאמרו מקרום ביצה ולמעלה טמא ומצטרפין, ואל יאמרו מראו' נגעים שנים שהן ארבעה! אמר לו מלמד שאינן זה למעלה מזה.

סוגיא זו מן הקשות...בבלי וירו'. ונראה דפליגי ת"ק ורע"ק "במציאות". לת"ק צמר לבן(שאת) חזק מסיד (נמצא שנים מלכים, ואח"כ האפרכים). לרע"ק סיד(תולדה דבהרת) חזק מצמר(נמצא מלך ומשמשו מלך ומשמשו). "זה למעלה מזה"=שיטת רע"ק. "שנים שהן ד"=שיטת ת"ק

???ויהא זה למעלה מזה? אם אומר את כן נמצאת אומר הכהה טמא. והכהה

מן הכהה טמא. והתורה אמרה והנה כהה הנגע, הכהה טמא, אבל הכהה מן הכהה טהור.ראי' לרע"ק?????

שיטת ת"קותייא כיי דמר ר' חנינה לשני מלכים ושני איפרכין מלכו של זה גדול ממלכו של זה ואיפרכו של זה מאיפרכו של זה. ואין איפרכו של זה גדול ממלכו של זה. שמואל אמר לשני מלכים ושני שגריריהן מלכו של זה גדול ממלכו של זה ושגרירו של זה משל זה. ואין שגרירו של זה גדול ממלכו של זה.

שיטת רע"קרבי חנינא בשם רב אחא בר אחווא מלך ורב חיליה וארקבטא וריש גלותא.???

הגהתי...ראי' לרע"קא"ר לעזר בי רבי יוסי קומי ר' יוסי מתניתא אמרה שהם זה למעלה מזה. אם השאת שכהה מן הכהה שלה טהור,כרע"ק יש לה מראה שני.כ תולדה=קרום ביצה בהרת שכהה מן הכהה שלה טמא,כ שאת=צמר לא כל שכן שיהא לה מראה שני!=סיד ההיכל

א"ל חמי מה מר, שלישי יש לה=שאת שני לא כל שכן=תולדה דבהרת.

ומה חמית מימר בהרת שכהה מן הכהה שלה טמא? זו שאת. מונה של שאת כקרום ביצה.???שמא כהה מן הכהה טמא=תולדה דשאת=קרום ביצה

שאת זו שאת. בהרת זו בהרת. ספחת שני לבהרת. ומראה עמוק- שני לשאת. מה לשון שאת? מוגבהת. כמראה הצל גובה ממראה חמה. מה לשון עמוק? עמוקה כמראה חמה שהיא עמוקה ממראה הצל.

מה לשון ספחת? טפילה. שנאמר ספחיני נא אל אחת הכהונות וגו'.

א"ר לעזר דו דברי ר' ישמעאל ורבי עקיבה אבל דברי חכמים שאת ובהרת אחת.???אין שום חילוק ביניהן ספחת שנייה לזה ולזה. מתניתא אמרה כן:נגעים 7:2 נעשית מספחת שאת או מספחת עזה:

הלכה ב משנה כל שיש בה ידיעה בתחילה וידיעה בסוף והעלם בנתיים,

הרי זה בעולה ויורד

יש בה ידיעה בתחילה ואין בה ידיעה בסוף, שעיר הנעשה בפנים ויום הכיפורים תולה עד שיתוודע לו ויביא בעולה ויורד:

גמרא ומניין לידיעה בתחילה ובסוף והעלם בנתיים? ת"ל ונעלם ונעלם שני פעמים, מכלל שבאת לו ידיעה בתחילה ובסוף והעלם בנתיים. עד כדון כר' עקיבה, כר' ישמעאל?מנ"ל ידיעה בתחילה ובסוף? דר' ישמעאל כרבי. דרבי אמר ונעלם ממנו מכלל שיודע, והוא ידע, הרי שתי ידיעות.

הא ר' ישמעאל כרבי, ורבי כרבי ישמעאל?דס"ל ונעלם תרי זימני, להעלם טומאה, והעלם קודש/מקדש ואפי' כר' עקיבהדפוטר על העלם קודש/מקדש אתייא היא. ידיעה והעלם בטומאת מקדש. ידיעה והעלם בטומאת הקודש.

ואית דבעי נישמעינה מן הכא: והוא ידע ואשם. והלא כבר נאמר והוא טמא ואשם. אלא אם אינו עניין לידיעה בתחילה תניהו עניין לידיעה בסוף. רבי בון בעי אם לא נודע לו בסוף היך מביא קרבן?!! אלא אם אינו עניין לידיעה בסוף תניהו לידיעה בתחילה. התיבון הרי כתיבבחטאת או הודע אליו חטאתו והביא, מעתה אם אינו עניין סוף תניהו עניין לידיעת תחילה? והא חטאת ל"ב ידיע' בתחילה! פתר לה במחויבי חטאות ואשמות וודאין שעבר עליהן י"וכ שמביאין אחר יום הכיפורים [וחייבי אשמות תלויין פטורין] תלמוד לומר או הודע אליו חטאתו והביא אף לאחר י"כ.

ומניין שאין מדברפרשת עולה ויורד אלא על טומאת מקדש וקדשיו?לא נזכר "נכנס" למקדש בקרא! הזהיר וענש על ידי טומאה, וחייב קרבן ע"י טומאה. מה עונש ואזהרה האמור להלן בטומאת מקדש וקדשיו, אף כשחייב קרבן על טומאת מקדש וקדשיו.

ר"א בן יעקב אומר מתוך שאמר לא אכלתי באוני ממנו יכול ישראל שאכל מעשר אונן או טמא יביא קרבן? ת"ל מאלה יש מאלה חייב ויש מאלה פטור. אוציא את המעשר שאינו בעון מיתה ולא אוציא את התרומה שהיא עון מיתה שנאמר ומתו בו כי יחללוהו. ת"ל מאלה יש מאלה חייב

ויש מאלה פטור. או מה להלן בתרומה אף כאן בתרומה. ולא מע"ז למדתה. וע"ז למדה על כל עבירות שבתורה לומר מה ע"ז מיוחדת שחייבין על זדונו כרת ועל שגגתה חטאת יצאת תרומה שאינה אלא עון מיתה. א"ר חנינה קומי רבי מנא ומע"ז למדתה וילמד מע"ז ולכל דבר מידיעה אחת! אמר לו ע"ז בקבוע וטומאת מקדש וקדשיו בעולה ויורד ואין למידין קבוע מעולה ויורד, ולא עולה ויורד מקבוע. ובעינן ב ידיעות

ומה חמית מימר בטומאת הקודש הכתוב מדבר? נאמר כאן בהמה טמאה ונאמר להלן בהמה טמאה מה בהמה טמאה האמורה להלן פרשת צו בטומאת הקודש אף בהמה טמאה האמורה כאן בטומאת הקודש. אין לי אלא טומאת הקדש, טומאת מקדש מניין? ת"ל וטומאתו עליו.???ריבוי

זבחים 43במה חמית מימר פרשת צו בטמא שאכל טהור או בטהור שאכל טמא? ת"ל וטומאתו עליו בטומאת הגוף ולא בטומאת בשר. רבי אומר ואכל וטומאתו עליו בטומאת הגוף ולא בטומאת בשר. ר"ח אומר נאמרו קדשים לשם רבים ונאמר טומאה לשם יחיד הא מה אני מקיים וטומאתו עליו בטומאת הגוף לא בטומאת בשר. ר"מ אומר לא דיבר אלא במי שטומאה פורשת ממנו יצא בשר שאין טומאה פורשת ממנו.

א"כאים נודע שאכל, חייב להביא מה הועיל לו יום הכיפורים? א"ר יוסי בי ר' בון נעשית לו י"ה כאשם תלוי. מת לפני יום הכיפורים עונה בה, אחר יום הכיפורים כבר כיפר.

וכפר על הקודש מטומאות בני ישראל וגו' יש לי בענין זה שלש טמאות. טומאת ע"ז שנאמר למען טמא את מקדשי. גילוי עריות שנאמר לבלתי עשות מחוקות התועבות. שפיכות דמים שנאמר ולא תטמאו את הארץ. יכול על כל הטמאות הללו שעיר זה מכפר ת"ל מטומאות ולא כל טומאות. מה מצינו שחלק הכתוב בטומאת מקדש וקדשיו אף כאן לא נחלוק אלא בטומאת מקדש וקדשיו דברי רבי יהודה. בבלי 7בר"ש אומר ממקומו הוא מוכרע שנאמר וכפר על הקודש מטומאות בני ישראל כל טומאה שבקודש. יכול על טומאת מקדש וקדשיו שעיר זה יכפר ת"ל ומפשעיהם

אילו המורדין וכן הוא אומר מלך מואב פשע בי:

הלכה ג משנה אין בה ידיעה בתחילה אבל יש בה ידיעה בסוף שעיר הנעשה בחוץ ויוה"כ מכפר שנאמר מלבד חטאת הכיפורים על מה שזה מכפר זה מכפר מה הפנימי אינו מכפר אלא על דבר שיש בו ידיעה אף החיצון לא יכפר אלא על דבר שיש בו ידיעה:

גמרא מה חמית מימר הפנימי תולה והחיצון מכפר או החיצון תולה והפנימי מכפר או זה וזה יתלו או זה וזה יכפרו? מאי כדון?

[א"ר יעקב בר אחא מילה חמית ריש לקיש אותיב קומי רבי יוחנן ואתיב ליה מחלוקי כפרות היא מילתא, ולינה ידע מה מר ליה.ראיתי ר"ל מקשה לריו"ח ותירץ לו "זה מחלוקי כפרות" ולא ידעתי מה א"ל ר' זירא דילמא דא היא: מה חמית מימר בטמא שאכל טהור או נימא בטהור שאכל טמא. ת"ל וטומאתו עליו בטומאת הגוף לא בטומא' בשר]עיין לעיל בהאי פירקא

או זה וזה יכפרו. מאי כדון?

כריתות 25ב להבנת הסוגיאוהתודה עליו עונות אילו הזדונו' פשעיה' אילו המרדים חטאת' אילו השגגות. נשא יכפר.??? א"ר אמי בשם ריש לקיש ונשא השעיר עליו את כל עונותם תפש הזדונות והניח השגגות לומר מה זדונות שאין בהן חיוב קרבן אף השגגות שאין בהן חיוב קרבן ולמה באו לכאן? ר' אילא בשם ר' יסא לתליי. ויתלה על אוכלי שקצים ורמשים במשמע. ר' שמואל בשם ר' זירא חטאתם חטאתם מה חטאתם שנאמר להלן שיש בהן חיוב קרבן אף חטאתם שנאמר כאן שיש בהן חיוב חטאת יצאו זדונות שאין בהן חיוב קרבן. שייר שעיר הנעשה בפנים יום הכיפורים תולה, מה שיירת' אין בה ידיעה בתחילה אבל יש בה ידיעה בסוף:כיון דכתיב גבי שעיר הנעשה בפנים "פשעיהם לכל חטאתם"הרי"ז מכפר על זדון טומ' מקדש, ועל יש בה ידיע' מתחילה("שבא לידי קרבן")וכן משתלח מכפר על אלו הנזכרים (בשאר עבירות)

הלכה ד משנה ועל שאין בה ידיעה בתחילה ולא בסוף שעירי רגלים ושעירי ראשי חדשים מכפרין דברי ר' יהודה

ר"ש אומר שעירי רגלים מכפרין אבל לא שעירי ראשי חדשים ועל מה שעירי ראשי חדשי' מכפרין? על טהור שאכל טמא

ר"מ אומר כל השעירים כפרתן שוה על טומאת מקדש וקדשיו היה

ר"ש אומר שעירי ראשי חדשי' מכפרין על טהור שאכל טמא ושל רגלי' מכפרין על שאין בה ידיעה לא בתחילה ולא בסוף ושל יה"כ מכפרין על שאין בה ידיעה בתחילה אבל יש בה ידיעה בסוף

אמרו לו מה הן שיקרבו זה בזה? אמר להן יקרבו. אמרו לו הואיל ואין כפרתן שוה היאך הם קריבים אמר להן כולן באין לכפר על טומאת מקדש וקדשיו:

גמרא ר' לעזר בשם ר' הושעיה טעמא דרבי יהודה ושעיר עזים חטאת לה' חטא שאין יודע בו אלא ה' שעיר זה מכפר. אין לי אלא שעיר של ראש חדש שעירי רגלים מניין א"ר זירא ושעיר וי"ו מוסיף על ענין ראשון.

ר' זעירא ורבי לעזר בשם רבי הושעיה רבי יעקב בר אחא בשם רבי יוחנן ואותה נתן לכם לשאת את עון העדה מה נן קיימין אם בשעיר נחשון על שבטו מכפר אם בשעיר של יה"כ אין כיוצא בו לדורות אלא כן אנן קיימין בשעיר של ר"ח. מה חמית מימר בטהור שאכל טמא או נימר בטמא שאכל טהור. מאי כדון? נאמר כאן נשיאות עון ונאמר להלן נשיאות עון ונשא אהרן את עון הקדשים מה להלן עון הקריבין ולא עון המקריבין ציץ מרצה דווקא על טו' בשר (לא על טו' גברי) אף כאן בר"ח עון הקריבין ולא עון המקריבין.

א"ר יוסי בי רבי בון רבי יודה חלק שיטת ר"מ. רבי שמעון חלק שיטת רבי יודן.

מודה רב יוחנן ??? בשעיר הנעשה בפנים שאין מכפר אלא תולה ותייא כרבי יונה בשם רבי זעירא ועשהו חטאת קבעו לתלייה שלא ישתנה.

שעיר שלא קרבן ברגל ייקרב בראש חדש, לא קרב בראש חדש יקרב להבא שמתחילה לא הוקדשו קרבנות ציבור אלא ליקרב על מזבח החיצון.

ולא כבר כיפר יום הכיפורים???

א"ר מנא מכיון דכתיב חג המצות וחג השבועות וחג הסוכות כמי שכולן מכפרין כפרה אחת. אמר ר' בון מכיון שכולן מכפרין על טומאת מקדש וקדשיו כמי שכולן מכפרין כפרה אחת.

רבי יעקב בר אחא בשם רבי יסא העובר לפני התיבה ביום טוב של ראש השנה אין צריך להזכיר של ראש חדש. אמר רבי אחא בר פפא ותני כן העובר לפני התיבה ביום טוב של ראש השנה שחל בשבת בשחרית, בית שמאי אומרים מתפלל שמונה. ובית הלל אומרים שבע. במוסף- בית שמאי אומרים עשר, ובית הלל אומרים תשע.6+מלכויות וכו' ויאמר אחת עשרה?לשם ר"ח א"ר יוסי מה פליגין בדבר שטעון ברכה בפני עצמו ברם הכא שכן אפילו בחול שאינו אלא כוללן. ויזכיר בעבודה?

???ר' יוסי בעי, מעתה שני שעירי ראש השנה מחמת ראש חדש באין ותימר אין צריך להזכיר ראש חדש?! א"ר יוסי בי רבי בון ולא יאות ר' בא בר ממל מקשי, דתני: שני כבשי עצרת ושני שעירי ראש השנה אם כיפר הראשון על מה שני מכפר? על טומאה שאירעה בין זה לזה. ולא רבי שמעון היא דרבי שמעון חולק כפרות?!וודאי צריכים 2! אלא זה וזה מחמת ראש השנה. א"ר אמברי לית יכיל דכתיב מלבד עולת החדש. ועוד מהדא דתני שנים עשר לשנים עשר חדשי השנה. ???

חד בר אביי עבר קמי תיבותא ולא אדכר דריש ירחא, וקלסוניה. רב הושעיה בעי הגע עצמך ששחטו שניהן כאחת מה אית לך טומאה שאירעה בין זה לזה. א"ר בון אילו ישראל כשירין שמא אינן מביאין מה שקבעה להן תורה?!

א"ר יוחנן דברי חכמים משנין ודברי ר' שמעון אין משנין. דברי חכמים משניןקרבנות צבור לאיזה צורך שיהיה ותימר מהו שיקרבו זה בזה?! בשיטתו השיבוהו, בשיטתך שאת אומר אין משנין מהו שיקרבו זה בזה.

א"ר יוסי שאין קרבנות הציבור נקבעין אלא בקבועה. א"ר יודן ותני כן

לשם אותו הזבח שהוא קרב לשמו הוא קדש משעה ראשונה:

הלכה ה משנה ר"ש בן יהודה אומר משמו שעירי ראשי חדשים מכפרין על הטהור שאכל מן הטמא. מוסף עליהם של רגלים שהן מכפרין על הטהור שאכל את הטמא ועל שאין בה ידיעה לא בתחילה ולא בסוף. מוסיף עליהן של יום הכיפורים שהן מכפרין על הטהור שאכל את הטמא ועל שאין בה ידיעה לא בתחילה ולא בסוף ועל שאין בה ידיעה בתחילה אבל יש בה ידיעה בסוף

אמרו לו אומר היה ר"ש שיקרבו זה בזה? אמר להן הין! אמרו לו א"כ יהו של יום הכיפורים קריבין לראשי חדשים אבל היאך של ראשי חדשים קריבין ביום הכיפורים לכפר כפרה שאינה שלהן? אמר להן כולן באין לכפר על טומאת מקדש וקדשיו:

גמרא א"ר יוסי דרומייא קומי רבי יונה ההן צורכה למיתני: א"כ יהו של ראשי חדשים קריבין ביום הכיפורים שכן מעלין בקודש ולא מורידין, אבל של י"ה אין קריבין בראש חדש שאין מורידין בקדש. רבי לעזר בשם רבי בון פתר לה פתר חורן, א"כ יהו של יום הכיפורים קריבין בראשי חדשים שמכפרין כפרתן וכפרת ראשי חדשים, אבל של ראשי חדשים אין קריבין ביום הכיפורים שאין מכפרין אלא כפרתן בלבד! אילו מי שאכל חלב חמשה זיתים והפריש ארבעה קרבנות וסבור שהן חמשה שמא כיפר? או אילו מי שאכל חלב ארבעה זיתים והפריש חמשה קרבנות סבור ארבעה לא כ"ש. וודאי ש"בכלל מאתיים מנה" ולא להיפוך!

וכן היה רבי שמעון אומר שלשים ושנים שעירי' קריבין על הציבור בכל שנה, שלשים ואחד בחוץ ונאכלין, ואחד בפנים ואינו נאכל. ושעיר המשתלח. שנים עשר לשנים עשר חדשי שנה, שמונה בחג שבעה בפסח שנים בעצרת אחד בגלל היום ואחד בגלל הלחם אחד בראש השנה ואחד ביום הכיפורים כיון ששמע משה כן אמר מעתה מי שבאת לידו ספק עבירה צריך להביא כל קרבנות הללו?! רבי תנחומא בשם ריש לקיש בשעה שאמר לו הקב"ה למשה והתודה עליו וגו' התחיל ואמר מזמור

לתודה על שם והתודה עליו:שיוצאין בוודוי

הלכה ו משנה ועל זדון טומאת מקדש וקדשיו שעיר הנעשה בפנים ויום הכיפורים מכפר

ועל שאר עבירות שבתורה הקלות והחמורות הזדונות והשגגות הודע ולא הודע עשה ולא תעשה כריתות ומיתות בית דין שעיר המשתלח מכפר:

גמרא הדא היא: מכפר על הזדונות, ותולה על השגגות.כדאמרן לעיל (יש ידיעה בתחילה ולא בסוף...)

לא הן קלות לא תעשה, לא הן חמורות כריתות ומיתות בית דין? אמר ר' יהודה כיני מתניתא: הקלות והחמורות אותן הקלות בין שעשאן בזדון בין שעשאן בשגגה ואותן השגגות בין שנתוודע לו בהן בין שלא נתוודע לו בהן. אילו הן קלות עשה ולא תעשה, חמורות כריתות ומיתות בית דין.

כשם שהשעיר הנעשה בפנים מכפר על הזדונות ותולה על השגגות אף שעיר המשתלח כן.תולה על שגגת שאר עבירות

ניחה לא הודע,יו"כ מכפר על חייבי א"ת הודע?! ולא כן תני מניין למחוייבי חטאות ואשמו' וודאין שעבר עליהן יום הכיפורים שחייבין להביא אחר יום הכיפורים, וחייבי אשמות תלויין פטורין! א"ר בון בר חייא בין שנתוודע לו בהן בין שלא נתוודע לו בהן.קודם יו"כ שאכל ספק חלב--בין שכבר נתוודע לו שאכל ספק חלב

ולא כבר כיפר יום הכיפורים?!??ברייתא שחייב א"ת אף לאחר יו"כ ר"ש בשם לוי שובדא במורד ביום הכיפורים היא מתניתא. ולמה לא מר בשלא נתוודע בהן ביום הכיפורים. מילתיה אמרה אפילו לא נתוודע לו בהן ביום הכיפורים, יום הכיפורים מכפר.

עשה אע"פ שלא עשה תשובה, לא תעשה ר' שמואל בשם ר' זירא והוא שעשה תשובה.

האומר אין העולה מכפרת, אין העולה מכפרת?! מכפרת היא על כורחו! האומר אין יום הכיפורים מכפר, אין יום הכיפורים מכפר?! מכפר הוא לו

על כורחו. אי איפשי שיכפר לו, אין מכפר לו על כורחו. א"ר חנינה בי ר' הילל לא מסתברא דאלא חילופין להיפוך נכון יותר לא כולא מן בר נשא מימר למלכא דלית את מליך. אין בכח אדם לאמר למלך לא תמלוך "עלי"

העולה מכפרת על הירהור הלב. מאי טעמא? העולה על רוחכם היה לא תהיה. א"ר לוי העולה מכפרת על רוחכם וכן איוב הוא אומר אולי חטאו בני וברכו אלהים בלבבם הדא אמרה שעולה מכפרת על הירהור הלב.

רבי אומר על כל עבירות שבתורה יום הכיפורים מכפר חוץ מפורק עול ומיפר ברית ומגלה פנים בתורה שאם עשה תשובה מתכפר לו ואם לאו אין מתכפר לו. ר' זבידא אמר ר' יוסא מקשה מיסבר סבר רבי שיום הכיפורים מכפר בלא תשובה? אתא ר' אשיין רבי יונה רבי בא ר' חייה בשם ר' יוחנן יום הכיפורים מכפר בלא תשובה, ומיתה ממרקת בלא תשובה. ותני כן יום מיתה כתשובה. מאן תניתה רבי הדא היא דתנינן תמן מיתה ויום הכיפורים מכפרין עם התשובה דלא כרבי.

שאל ר' מתיא בן חרש את רבי לעזר בן עזריה שמעתה ארבעה חלוקי כפרה שהיה רבי ישמעאל דורש? אמר לו שלשה הן חוץ מן התשובה. כתוב אחד אומר שובו בנים שובבים וגו' וכתוב אחד אומר כי ביום הזה יכפר עליכם וגו' וכתוב אחד אומר ופקדתי בשבט פשעם וגו' וכתוב אחד אומר אם יכופר העון הזה לכם עד תמותון. הא כיצד? עבר על מצות עשה ועשה תשובה אינו זז משם עד שיימחל לו עליו הכתוב אומר שובו בנים שובבי' וגו' עבר על מצות לא תעשה ושב מיד התשובה תולה ויום הכיפורים מכפר עליו הכתוב אומר כי ביום הזה יכפר עליכם עבר על כריתות ומיתות בית דין במזיד התשובה ויום הכיפורים מכפרין מחצה והייסורין מכפרין מחצה עליו הכתוב אומר ופקדתי בשבט פשעם ובנגעים עונם אבל מי שנתחלל שם שמים על ידו אין כח לא לתשובה לתלות ולא ליום הכיפורים לכפר ולא לייסורין למרק אלא תשובה ויום הכיפורים תולין ומיתה ממרקת עם הייסורין עליו הכתוב אומר אם יכפור העון הזה לכם עד תמותון הא למדנו שהמיתה ממרקת.

א"ר זו דברי ר' לעזר בן עזריה ור' ישמעאל ור' עקיבה, אבל חכמים אומרים שעיר המשתלח מכפר, ואם אין שעיר יוה"כ מכפר. כיצד מכפר? ר' זירא אמר כל שהוא כל שהוא ר' חנניה אומר בסוף. מה ביניהון מת מיד, על דעתיה דרבי זירא כיפר מיד על דעתיה דרבי חנינה לא כיפר. א"ר זירא ומתניתא מסייעא לר' חנינה חומר בשעיר מה שאין ביום הכיפורים וביום הכיפורים מה שאין בשעיר יום הכיפורי' מכפר בלא שעיר ושעיר אין מכפר בלא יום הכיפורים, והשעיר מכפר מיד יום הכיפורים משתחשך. א"ר הונא איתותב קומי רבי ירמיה, ומר תיפתר שהיה בדעתן להביא שעיר אחר ולא הביאו.ע"כ לא כיפר יו"כ--דשמא יספיקו עוד להביא שעיר קודם שתחשך א"ר יוסי ואין הקב"ה רואה את הנולד ויכפר מיד?!

ר' ירמיה אמר ר' שמואל בר רב יצחק בעי, צדקה תצר תם דרך, חטאים תרדף רעה. רגלי חסידיו ישמור, אם ללצים הוא יליץ. סייגון סייגה ותרעין תרע'. וכיני סייגין סייגה ותרעין תרעה?!מי שכבר "מסוייג" צריך עוד סייג, ומי שיש לו "שער" צריך עוד שער?! אלא כיני רבי ירמיה בשם רבי שמואל בר רב יצחק שומר אדם עצמו מעבירה פעם ראשונה שנייה ושלישית הקב"ה משמרו שנאמר הן כל אלה יפעל אל פעמים שלש עם גבר. א"ר זירא ובלחוד דלא יתיב ליה והחוט המשולש לא במהרה ינתק לעולם אין כתיב כאן אלא לא במהרה ינתק ואין אטרחת עלוי מיפסיק. רבי הונא בשם רבי אבהו הקב"ה אין לפניו שכחה כביכול מפני ישראל נעשה שכחן שנאמר מי אל כמוך נושא עון נושא כתיב ודוד אמר נשאת עון עמך:

הלכה ז משנה אחד ישראל ואחד כהנים ואחד כהן משיח. מה בין ישראל לכהנים לבין כהן משיח אלא שדם הפר מכפר על הכהנים על טומאת מקדש וקדשיו ובישראל שעיר (פנים/חוץ)

ר' שמעון אומר כשם שדם השעיר הנעשה בפנים מכפר על ישראל, כך דם הפר מכפר על הכהנים. כשם שוידויו של שעיר המשתלח מכפר על ישראל, כך וידויו של פר מכפר על הכהנים:

גמרא ולא תנינן משיח. ולמה לא תנינן משיח?דם הפר מכפר על "הכהנים" אין תימר

בדבר שאין בו חיוב קרבן אנן קיימין יאות לא תנינן משיח. אין תימר בדבר שיש בו חיוב קרבן למה לא תנינן משיח? אשכח תני "וכהן משיח". הדא אמרה בדבר שיש בו חיוב קרבן אנן קיימין. אמר ר' יוסי בי רבי בון ואפי' תימא בדבר שאין בו חיוב קרבן, נעשה כזדון, כמה דתימר בזדון צריך כפרה וכפרת יוה"כ וכא צריך כפרה וכפרת יוה"כ. עיין הוריות 2:7 פלוגתא

ר"ש ורבנן אים כ"מ מביא ותבין כל הסוג'

יעמד חי מלמד שעתיד למות. עד מתי הוא חי? עד וכלה מכפר את הקודש דברי ר' יהודה. רבי שמעון אומר עד שעת ווידוי. על דעתיה דר"ש הוידוי מעכב, על דעתיה דר"י אין ווידוי מעכב. מה מפקה מביניהון? שחטו בלא ווידוי, על דעתיה דר"ש צריך להביא פר אחד, על דעתיה דר"י אין צריך להביא פר אחד. אף שעיר המשתלח כן שלחו בלא וידוי על דעתיה דר"ש צריך להביא שעיר אחר על דעתיה דר"י אין צריך להביא שעיר אחר.

התודה ושחטו ונשפך הדם, את אמר צריך להביא פר אחר. וצריך להתודות פעם שנייה או יצא בוידוי הראשון? אף שעיר המשתלח כן שהוא צריך להגריל פעם שנייה או כבר יצא בוידויו של ראשון?

מסכת שבועות פרק ב

הלכה א משנה ידיעות הטומאה שתים שהן ארבע

ניטמא וידע ונעלמה ממנו טומאה וזכור לקודש נעלם ממנו קודש וזכור לטומאה נעלמו ממנו זה וזה אכל את הקודש ולא ידע ומשאכל ידע הרי זה בעולה ויורד ניטמא וידע נעלמה ממנו הטומאה וזכור למקדש נעלם ממנו מקדש וזכור לטומאה נעלמו ממנו זה וזה נכנס למקדש ולא ידע ומשיצא ידע הרי זה בעולה ויורד:

גמרא רבי ירמיה בעי פשיטא בידיעה האחרונה עד שיהא יודע שחייב להביא בה קרבן. אף בידיעה ראשונה כן? נישמעינה מהדא שני שבילין אחד טמא ואחד טהור הילך באחד מהן ונכנס למקדש ויצא והזה ושנה וטבל והילך בשני ונכנס למקדש חייב. ויודע שהוא חייב להביא קרבן?! אמר ר"ל דרבי ישמעאל היא דאמר חייב

על העלם טומאה ועל העלם מקדש.דדרש ונעלם ונעלם לא ל"ידיעה תחילה" א"ר בון בר חייה הוינן סברין מימר דמר ר"ל בבריא לו שהוא טמא ונעלם ממנו מקדש ונכנס למקדש אבל אם היה ספק טמא ספק טהור ונעלמה ממנו טומאה ונכנס למקדש לא. ממה דאמר ריש לקיש דר' ישמעאל היא דאמר חייב על העלם טומאה והעלם מקדש הדא אמרה אפילו ספק טמא ספק טהור ונעלמה ממנו טומאה ונכנס למקדש חייב.דל"ב רי"ש

ידיעה כלל!

א"ר יוחנן דברי הכל היא משום ספק ידיעה כידיעה. מה אם בשעה שאינו יודע אם טמא הוא אם טהור את אמר ידיעה ודאי היא, בשעה שיודע שטמא ודאי, אלא אינו יודע אם חייבין עליה קרבן לא כ"ש שתהא ידיעה!

על דעתיה דר"לדספק ידיעה אינו "כידיעה" ניטמא ונעשה לו הדבר ספק, מהו שייעשה אצלו כהעלם דבר ויהא חייב?שמא "ספק ידיעה" חשיב כ"העלם"?

דין כדעתיה ודין כדעתיה. דאיתפלגוןכריתות 18ב אכל חמשה זיתים ונודע לו ספק כל אחד ואחד ואחר כן נודע לו בודאין, ר"ל אמר ידיעת ספק קובעתו לחטאת רבי יוחנן אמר אין ידיעת ספק קובעתו לחטאות. ר' יוסי בי ר' בון בשם ר' שמואל מודה ריש לקיש בכהן משיח שאין ידיעת ספיקו קובעתו לחטאת שנאמר כחטאת כאשם את שמביא אשם תלוי ידיעת ספיקו קובעתו לחטאת, את שאינו מביא אשם תלוי אין ידיעת ספיקו מחלקת לחטאת.

מחלפה שיטת דריש לקיש תמן אמר ידיעת ספק קובעת לחטאת, וכא אמר אין ידיעת ספק קובעת לחטאת! תמן אשמו קבעו,כיון שמהני ידיעת ספק לאשם, מהני נמי לחטאת וכא מה אית לך?

מחלפה שיטת רבי יוחנן, תמן הוא אומר נתכפר מקצת החטא נתכפר כולושבת71ב וכא הוא אמר הכין!ידיעת ספק אינה מחלקת לא א"ר יוחנןדל"ב ידיעת "וודאי" אלא בידיעה האחרונה שאין בה חיוב קרבן.

א"ר יוחנן כל ספק רשות הרבים ספיקו טהור, ואין מתירין לו לעשות.לכתחילה טהרות

והתנינן כל ספק הטהור לתרומה טהור לחטאת, וכל התלוי לתרומה נשפך לחטאת. אין תלוי בחטאת אלא או טמא ממש או טהור ממש.

א"ר זירא מתניתא בדבר שאינו בא מחמת הזבחרק במי חטאת וכו' מה דמר רבי יוחנן

בדבר שבא מחמת הזבח. הכל מודין שאם עבר ועשה טהור.

מחלפה שיטת ר' יוחנן תמן אמר נזיר שנטמא טומאת התהום עבר ועשה טמא, וכא אמר עבר ועשה טהור. כאן נזיר ברשות היחיד כאן ברשות הרבים.

ואפילו תימר כאן וכאן בר"ה. מחלפה שיטת ר"ל!! שאוסר עכ"פ ברה"ר לכתחילה--ולעיל מתיר ספק טו' ברה"ר אפי' לכתחילה!

מחלפה שיטת ר' יוחנן. דאיתפלגון נזיר שניטמא בטומאת קבר התהום ריש לקיש אמר אין הנזיר מגלח ור' יוחנן אמר הנזיר מגלח.

והא רבי יוחנן אמר משום ספק ידיעה כידיעה. ואפילו ראשונה שביל ראשונה בשרץ ושנייה במת? הראשונה עד שלא נתגייר והשנייה משנתגייר? הראשונה עד שלא הביא שתי שערות והשנייה משהביא? שני מיני טומאה אמרי' ספק ידיעה מהני?

ניטמא במת וידע, בשרץ ולא ידע, אין שם טומאה קלה אצל טומאה חמורה. וחשיב "ידע" לענין עו"י ניטמא במת ולא ידע בשרץ ולא ידע, ואחר כך נודע לו על השרץ ואחר כך כגון אחר שכבר נכנס למקדש נודע לו על המת. מפני שנודע לו על השרץ תחילה כמי שיש טומאה קלה אצל חמורה? או מפני שקדמה לטומאת המת תדחה לטומאת שרץ ולידיעתה ואין שם לטומאה קלה אצל טומאה חמורה? נמצא לא נודע לו עד אחר הכניסה, ופטור

נטמא במת וידע בשרץ וידע, ונכנס למקדש בהעלימו של מת, חייב. בהעלם שרץ פטור.

ירד לטבול מטומאה חמורה ונסמכה לו טומאה קלה עלתה לו טומאה קלה. ליידא מילה? לעניין מה? שאם טבל ונכנס למקדש פטור. ירד לטבול מטומאה קלה ונסמכה לו טומאה חמורה לא עלתה לו טומאה חמורה. ליידא מילה? שאם טבל ונכנס למקדש חייב. הא מטומאה חמורה ונסמכה לו טומאה חמורה לא. הא מטומאה קלה ונסמכה לו טומאה קלה לא. ירד לטבול מטומאה חמורה ונסמכה לו סככות ופרעות, מאחר דמר רבי יוחנן בשם רבי ינאי כולהון תורה הן אצל תרומה כמי שהיא טומאה חמורה או מאחר שאין הנזיר מגלח עליהם כמי שהיא טומאה קלה?

אנדרוגינס ראה לובן ונכנס למקדש פטור. ראה אודם ולובן כאחד ונכנס למקדש חייב אית תניי תני פטור. אמר רבי יוחנן רבי שמעון היא דתני שני שבילין אחד טהור ואחד טמא הילך באחד מהן ונכנס למקדש בראשון והוזה ושנה וטבל בשני

ונכנס חייב רבי שמעון פוטר בזה ר"ש בן יהודה פוטר בכולן משום ר"ש. ניחא אנדרוגינס גבי לובן את עבד ליה אשה גבי אודם את עבד ליה איש, ברם הכא בגוונא שלא טבל בינתיים אין כאן טומאה ידועה?! א"ר שמואל בר סוסרטי תיפתר בששכח לראשון. בבלי כאן ר' יסי בעי מה אנן קיימין אם בששכחו לעולם, שביל אחד הוא! איך מביא קרבן אים לא נודע לו ? אם שחזר ושכחו שכבר שכחו בשעה שהלך בשביל שני, שני שבילין הוא! ולמה מחלקין? יש כאן רק ידיעת ספק!עיין בבלי שמתרץ

א"ר יוסי בי רבי בון אתייא דרבי שמעון, כרבי ליעזר. סוף פירקין על דעתיה דחזקיה, כמה דרבי ליעזר אמר תמן עד שידע אם בשרץ ניטמא אם במת. כן רבי שמעון אומר כאן עד שידע אם באודם ניטמא אם בלובן. ניחא תמן משום דאמר ספק ידיעה כידיעה ברם הכא מכיון דחזא לובן ואודם כאחד ידיעה ודאי היא.

רב חסדא בעי נכנס למקדש כסבור כנסת מהו? א"ר יוסי כן אנו אומרים היה יודע שיש טומאה בעולם אלא אינו יודע אם חייבין עליה קרבן לא כל שכן שתהא ידיעה!! מה התם חשיב "ידיעה" ק"ו לגוונא הדין!

אלא כי אנן קיימין בבריא לו שהוא מקדש ונעלמה ממנו טומאה ונכנס למקדש. וכא בבריא לו שטמא ונעלם ממנו מקדש ונכנס למקדש וחייב????

רבי יסי בעי אכל חצי זית בידיעת קדש והעלם טומאה, וכחצי זית בידיעת טומאה והעלם קודש העלימות מהו שיצטרפו?

הלכה ב משנה אחד נכנס לעזרה ואחד נכנס לתוספת עזרה

שאין מוסיפין על העיר ועל העזרות אלא במלך ונביא ובאורים ותומים ובסנהדרין של שבעים ואחד ובשתי תודות ובשיר ובית דין מהלכין ושתי תודות אחריהן הפנימית נאכלת והחיצונה נשרפת כל שלא נעשית בכל אילו הנכנס לשם אין חייבין עליה:

גמרא רב אמר כבתחילה. ויעל דוד בדבר גד- זה מלך ונביא, ויחל שלמה לבנות את בית ה' בירושלם- אילו אורים ותומים. ודוד אביהו- זה סנהדרין שאל אביך ויגדך. שיר- וילך אחריהם הושעיה ושרי תודות ואעמידה שתי תודות וגו'.

עיין סנהדרין סוף פרק 1.....אמר שמואל בר ר' יודן מה כתב מהלכות ולא תהלוכות...................... מפני שהיתה תורפת ירושלם שם והיתה יכולה להיכבש

משם:

הלכה ג משנה נטמא בעזרה. נעלמה ממנו הטומאה וזכור למקדש, נעלם ממנו המקדש וזכור לטומאה, נעלם ממנו זה וזה, השתחוה או ששהא כדי השתחויה, ובא לו בארוכ', חייב, ובקצרה פטור

זו היא מצות עשה שבמקדש שאין חייבין עליה: פר בשגגת הוראה (כיון שטומ' מקדש הוא בעו"י)

גמרא ר' חזקיה ר' אמי בשם ר' לעזר כתוב אחד אומר את משכן ה' טמא וכתוב אחד אומר את מקדש ה' טמא הא כיצד? ליתן חלק בין למיטמא בפנים למיטמא בחוץ, מיטמא בחוץ עד שיכניס ראשו ורובו, מיטמא בפנים עד שישהא כדי השתחויה.

ניטמא בפנים ונכנס לפני ולפנים? מי בעינן האי שיעורא? נישמעינה מהדא: השתחוה או ששהא כדי השתחויה. וכיון שהשתחוה לאו כמי שהכניס ראשו ורובו?! ותימר עד שישהא כדי השתחוייה. וכא עד שישהא כדי השתחויי'. ???כיון שעשה "מעשה", יש לדמותו לנכנס לפני ולפנים, ואעפ"כ צריך "שיעור"???

היך עבידא כששהה יותר משיעור-כגון 10 מינוט- חייב על 5 הראשונים או על האחרונים? על אי זה מהן מתחייב על הראשונה או על האחרונה? חברייא אמרין על הראשונה. אמר לון רבי יוסי א"ל צא, ותימר על הראשונה?! אלא כי נן קיימין על האחרונה.

תמן תנינן הוציאו לו את הכף ואת המחתה. על אי זו מתחייב על הראשונה או על האחרונה? אים שכח להכניסן בב"א, חייב משום "כניסה יתירה" חברייא אמרי על האחרונה. אמר לון רבי יוסי אומר לו היכנס ותימר על האחרונה?! אלא כי נן קיימין על הראשונה.

שיעור השתחויה עשר אמות. היך עבידא היה בארוכה עשרים ובקצרה עשר. הילך חמש, אין ייזיל בדא ה' ואין ייזיל בדא ט"ו.

א"ר יוסי לעולם אין מתחייב עד שתהא ארוכה מרובה על הקצרה כ'. היך עבידא? היה בארוכה ל' ובקצרה עשר, הילך חמש, אין ייזיל בדא חמש, אין ייזיל בדא עשרין וחמש. ???צריך שילך "שיעור ארוכה" +שיעור הקצרה

עד כמה היא השתחוי'? ר' סימון בשם ריב"ל עד כדי שאילת שלום בין אדם לחבירו אבא בר הונא בשם ר' יוחנן עד כדי שאיל' שלום מתלמיד לרב שלום עליך רבי:

הלכה ד משנה אי זו היא מצות עשה שבנידה שחייבין עליה? היה משמש עם הטהורה ואמרה לו ניטמתי ופירש מיד, חייב. שיציאתו הנייה לו כביאתו:

גמרא כהנא אמר אי אפשר שלא היתה בה ידיעה בתחיל' וידיעה בסוף והעלם בנתיים. (ע"כ אין מביאין א"ת על טומ' מקדש (דבעינן ידיעה בתחילה ובסוף)) השיב ר' שמואל בר אבדומי קומי ר' מנא ויהיו כן המורים (למה אין מביאין פר העלם דבר בהוראה?(כששגגו בעניין טומאת מקדש)) א"ל (???) אנן בעיי נכנסין ואת מייתי לון מורין?! מאי כדון? א"ר שמואל בר רב יצחק מצות מצות, מה מצות שנאמר להלן בקבוע אף כאן בקבוע: (נאמר מצוות בחטאת וכן בא"ת ובהוראה)

הלכה ה משנה רבי ליעזר אומר השרץ ונעלם ממנו על העלם השרץ הוא חייב ואינו חייב על העלם מקדש

רבי עקיבה אומר ונעלם ממנו והוא טמא על העלם הטומאה הוא חייב ואינו חייב על העלם המקדש

רבי ישמעאל אומר ונעלם ממנו ונעלם ממנו שני פעמים לחייב על העלם הטומאה ועל העלם המקדש:

גמרא חזקיה אמר מחלוקת ביניהון. (ר"א ור"ע אי בעינן ידיעה באיזה טומאה) ור' יוחנן אמר משמעות דורשין ביניהון.

אית תניי תני על העלם טומאה חייב ולא על העלם מקדש. אית תניי תני על העלם שרץ חייב ולא על העלם מקדש.

מחלפה שיטת רבי ליעזר, תמן (כריתות 4:2) הוא אמר אפילו לא ידע, וכא אמר עד שידע! תמן (=הכא) הוא אמר והוא טמא עד שידע במה ניטמא, הכא (=תמן) אשר חטא בה מ"מ.

מחלפה שיטת ר' יהושע.... תמן אשר חטא בה עד שידע במה נתחייב, הכא והוא טמא מכל מקום. א"ר חיננא וכא (בסוף ויקרא) לית כתיב בה?

ומה מקיים רבי ליעזר בה? פרט למתעסק:

הלכה א משנה שבועות שתים שהן ארבע. שבועה שאוכל ולא אוכל, שאכלתי ושלא אכלתי

שבועה שלא אוכל ואכל כל שהוא חייב דברי רבי עקיבה אמר לו לרבי עקיבה איכן מצינו לאוכל כל שהוא שהוא חייב שזה חייב? אמר להן איכן מצינו במדבר ומביא קרבן שזה מדבר ומביא קרבן!!

גמרא ניחא שאוכל ושלא אוכל, שאכלתי ושלא אכלתי מה נן קיימין? אם בידוע שאכל ונשבע שלא אכל, שבועת שקר הוא!

???ואם סבור שלא אכל ונשבע שלא אכל.???אים טעה, הרי זה אנוס!!

רבי בא בר רב יהודה בשם רב בשוגג בקרבנה ובמזיד בקרבנה,לגבי שבועת העדות דחייב שוגג ומזיד אבל סבור הייתי שאין בו שבועהשאי"ז לשון שבועה מותר.

אלא במזיד בה ובשוגג בקרבנה.אפשר לפרש משנתינו ולא כן א"ר אבהו בשם רבי יוחנן מזיד בחלב ובשוגג בקרבן מתרין בו ולוקה ומביא קרבן!!

לית יכיל, דמר ר' לא בשם רבי לעזר כך משיב ר' ישמעאל לר' עקיבהדמחייב גם על העבר מצינו דבר שחייבין בזדונו משום שבועת שקר ובהעלמו משום ביטוי?! ויתיביניה רבי עקיבה מצינו דבר שחייבין בזדונו משום שבועת שקר ומביא קרבן.כ ממילא יש כאן

חידוש מיוחד--שחייב קרבן וגם מלקות, ולמה לא נאמר גם חידוש זה

אלא כי נן קיימין בבריא לו שאכל, ונשבע ונמצא שלא אכל. לא כאומר אין זו שבועה?! תמן באומר אין זו שבועה, ברם הכא ביודע בה ששבועה היא אלא שהוא בטועה מחמת דבר אחר.

מה נן קיימין? אם באומר שבועה שאוכל אכילת תורה, אף ר' עקיבה מודה. ואם באומר שבועה שלא אטעום, אף רבנן מודו. אלא כי נן קיימין כל שהוא."סתמא" כל שהוא אכילה?! פתר לה כר' עקיבה דאמר כל שהוא אכילה.

מה מפקה מביניהן? שבועה שאוכל ככר זו ואכלה חסר כל שהוא, על דעתיה דר' עקיבה חייב.מכיון שלא אכל "הכל" על דעתיה דרבנין פטור. שלא אוכל ככר זה ואכלה חסר

כל שהוא, על דעתיה דרבי עקיבה פטור כיון ששיר משהו, לא עבר על שבועתו על דעתין דרבנין חייב.

אף בשבועת ביטוי כן. שבועה אשתי נהנית לי, רק אם אוכל ככר זו אז תהא מותרת ואכלה חסר כל שהוא, על דעתיה דרבי עקיבה אשתו אסורה. על דעתיה דרבנין אשתו מותרת. "שלא אוכל ככר זו" ואכלה חסר כל שהוא על דעתיה דרבי עקיבה אשתו מותרת, על דעתיה דרבנין אשתו אסורה.

עיין לעיל אוף בנכסין כן, שבועת נכסיי עלי אם אוכל ככר זו ואכל חסר כל שהוא על דעתיה דרבי עקיבה אסורין על דעתיה דרבנין נכסים מותרין. שלא אוכל ככר זו ואכל חסר כל שהוא על דעתיה דר"ע נכסיו מותרין על דעתיה דרבנין אסורין.

והרי המגדף מביא קרבן? לרע"ק (ריש כריתות) חברייא אמרי בשם ריש לקיש בשיטתו השיבוהו. בשיטתך שיטת רבנן שאתה אומר אין המגדף מעשה, ופטור מקרבן איכן מצינו במדבר ומביא קרבן, שזה מדבר ומביא קרבן.

ר' בא קרתיגנאה בעי מחלפה שיטת ריש לקיש, תמן מר לרבי עקיבה אין המגדף מעשה והכא מר מגדף מעשה כרבי עקיבה! רבי לא בשם ריש לקיש תרין תניין אינון על דעתיה דרבי עקיבה חד אמר אין המגדף מעשה, וחד אמר המגדף מעשה:

הלכה ב משנה שבועה שלא אוכל ואכל ושתה אינו חייב אלא אחת,

שבועה שלא אוכל ושלא אשתה, ואכל ושתה חייב שתים:

גמרא שתייה בכלל אכילה, ולא אכילה בכלל שתייה.

רבי יונה שמע כולהון מיכא. על כן אמרתי לבני ישראל כל נפש מכם לא תאכל דם מה נן קיימין? אם בדם שקרש? התני דם שקרש אינו לא אוכל ולא משקה, אלא כן נן קיימין כל שהוא. כמות שהוא כל שהוא אכילה! פתר לה כר' עקיבה דר"ע אמר כל שהוא אכילה. ???וה"ה משקה

והתני המחה הדם וגמעו או שהקפה חלב ואכלו אם יש בו כזית חייב. מה עבד לה רבי יונה? אלמא דם שקרש חייב! אינו אוכל ליטמא טומאת אוכלין ולא משקה ליטמא טומאת משקין. הא אוכלו חייב-וקרא נמי איירי בקרוש

חזר ר' יונה ופתר מתניתא ונתת הכסף בכל אשר תאוה נפשך וכו' מה נן קיימין? אם בטועם טעם יין לתבשיל והלא הטעם לפגם! אלא כן נן קיימין כל שהוא כמות שהוא

ורחמנא קרייה אכילה! רבנן דקיסרין אמרין תיפתר באילין גמרייה ואורזדרייה מיני תבשיל שנותנין בהם יין שהכל טפילה לאכילה כאכילה.

רבי יוסי שמע כולהון מיכא: שבועה שלא אוכל,ואכל ושתה אין חייב אלא אחת. אלמא שתייה בכלל אכילה אמרי חברייא קומי רבי יוסי, ומר דבתרה! שבועה שלא אוכל ושלא אשתה, ואכל ושתה חייב שתים. ואי שתייה בכלל אכילה, הרי כבר נשבע עליו! אמר לון ר' יוסי אילו מי שאמר שבועה שלא אוכל ככר זו וחזר ואמר שבועה שלא אוכל ככר זו ואכל שתיהן שמא אינו חייב שתים?! כ כיון שהזכירו בפנ"ע, הרי לא כללו בכלל אכילה

רבי חנינה בשם רבי פינחס שמע כולהון מיכא. שבועה שלא אוכל ואכל אוכלין שאינן ראויין ושתה משקין שאינן ראויין פטור הא אכל אוכלין ראויין ושתה משקין ראויין חייב.

רבי בא שמע כולהון מיכא לגבי יו"כ אכל ושתה בהעלם אחד אינו חייב אלא אחת.

עד כדון בשאמר שבועה שלא אוכל ושותה. וכרבי ??? דאמר שבועה שלא אשתה.

ר' חיננא שמע כולהון מיכא לא אכלתי באוני אלא שתיתי?!

עד כדון בשאמר שלא אוכל ושתה, אמר שלא אשתה ואכל? שתייה בכלל אכילה ולא אכילה בכלל שתייה:

הלכה ג משנה שבועה שלא אוכל, ואכל פת חטים ופת שעורים ופת כוסמין אינו חייב אלא אחת

שבועה שלא אוכל פת חטים ופת שעורים ופת כוסמין ואכל, חייב על כל או"א

שבועה שלא אשתה ושתה משקין הרבה אינו חייב אלא אחת

שבועה שלא אשתה יין ושמן ודבש חייב על כל או"א:

גמרא שבועה שלא אוכל פת, וכרכה בעלי קנים ועלי גפנים ואכל, אינו חייב ??? אפילו???(אלא) אחת. שבועה שלא אוכל פת וחרצנין וזגין וכרכה בחרצנין וזגין חייב על כל אחת ואחת, ואם היה נזיר חייב שלש.

ר' יוחנן אמר בכולל, שלא אוכל נבילות וכשירות אבל בפורט, אין שבועות חלות על איסורין.

ר"ל אמר אפילו בכולל אין שבועות חלות על האיסורין: אאחע"א ע"י שבועה, אפילו בכולל

הלכה ד משנה שבועה שלא אוכל, ואכל אוכלין שאינן ראויין לאכיל' ושתה משקין שאינן ראוין לשתייה, פטור.

שבועה שלא אוכל, ואכל נבילות וטריפות שקצים ורמשים חייב ור"ש פוטר

אמר קונם אשתי נהנית לי אם אכלתי היום והוא שאכל נבילות וטריפות שקצים ורמשים הרי אשתו אסורה:

גמרא בדא רבי שמעון פוטר? ר' שמעון כדעתיה דתנינן תמן כמה יאכל מן הטבל ויהא חייב ר"ש אומר כל שהוא וחכ"א כזית. אמר להן ר' שמעון אין אתם מודין באוכלין נמלה כל שהוא שחייב אמרו לו מפני שהיא כברייתה אמר להן אף חיטה אחת כברייתה.[לרבנן מיתוקמא בחצי-שיעור, אבל לר"ש, גם זה אסור מה"ת]

על דעתיה דר' יוחנן[דאיירי ב"כולל"] למה ר' שמעון פוטר? א"ר זעירה רבי שמעון כדעתיה תני בשם רבי שמעון תענו את נפשותיכם ממותר לכם ולא מאיסור לכם.

ר' בא בר ממל בעי על דעת ר' יוחנן דאמר בכולל שבועות חלות על האיסורין ניתני[בכריתות יש אוכל אכילה אחת וחייב 4 חטאות וכו'] שבועה שלא אוכל ואכל! א"ר זירא כל יומוי דרבי בא בר ממל לא אשכחנן תותבה[תשובה] ומן דדמך[כשנפטר] אשכחנן תותבה. מה נן קיימין? אם באומר שבועה שלא אוכל בשר כל ימות השנה והפסח בתוכן. שלא אוכל עשרת ימים הללו ויום הכיפורים בתוכן. כמיחל שבועה על האסורין![ה"ן כשאומר "שלא אוכל בשר וחלב" לא חייל]

א"ר יוסי ותשמע מינה היו לפניו זיתים של שחוטה ואחד של נבילה, ואמר שבועה שאוכל[=שלא אוכל] עשרת זיתים אילו, כיון שפטור על הנבילה, פטור אף על השאר.

רבי בון בר חייה בעי, ולמה לא מר, שבועה ש[לא]אוכל משחיטת פלוני? אין בה חלב?![ממילא לא חייל כלל!] בשוחט צביים? אין בה גיד הנשה! בעופות? אין בהן דם!

רבי חיננה בעי ולמה לא מר שבועה ש[לא]אוכל מפלוני סתם.[וממילא מיקרי כולל, וחייל!] בגין רבי שמעון.[כ מתניתין דכריתות, ר"ש דל"ל אחע"א] ואי כרבי שמעון ניתני יום הכיפורים?! דתני ר"ש תענו את נפשותיכם מאסור לו ולא ממותר לו! אלא שזה בקבוע וזה[שבועת ביטוי] בעולה ויורד.[ע"כ לא חשיב ליה] התיבון הרי טומאת מקדש וקדשיו שהוא בעולה ויורד, ותני תנא! לא אתינן מיתני אלא דברים שהן חיוב כרת שבועות אין בהן כרת. התיבון הרי מעילה אין בה כרת, ותני! לא אתינן מיתני אלא דברים שאין להן היתר אחר איסורן שבועות יש להן היתר אחר איסורן.

הדא אמרה..אים היה שבת והוציאו, חייב(שם) שאין אבות מלאכות ביום הכיפורי'.ופטור על הוצאה

???אילו מי שעשה כולם בהעלם אחד, כלום חייב אלא אחת על כולן. אילו מי שעשה כל אחת בפני עצמה, שמא אינו חייב על כל אחת ואחת.???מכיון שאין "אבות מלאכות"

אינו חייב אלא אחת(בעשאן בהעלם אחד) [אבל שמא חייב על הוצאה???]

ע"ד דר' יוחנן דאמר שבועה שלא אוכל מצה אסור לוכל מצה בלילי הפסח. שלא אוכל מצה בלילי הפסח, לוקה ואוכל מצה. שלא אשב בצל אסור לישב בצל סוכה, שלא אשב בצל סוכה לוקה ויושב בצל סוכה.

....סיכום לכל הסוגיא דמהני שבועה על איסור ע"י כולללא סוף דבר סתם אלא אפילו פלוני, לא סוף דבר כולל אלא אפילו פורט, לא סוף דבר לשעבר=לא אכלתי נו"ט וכשירות אלא אפילו לבא, לא סוף דבר רע"קשסתם אכילה בכ"ש(ולהכי חייל) אלא אפילו רבנן, לא סוף דבר עפר אלא אפילו נו"ט:**********הגהתי*********

הלכה ה משנה אחד דברים של עצמו ואחד דברים של אחרים אחד דברים שיש להן ממש ואחד דברים שאין בהן ממש

כיצד? אמר שבועה שאתן לאיש פלוני ושלא אתן, שנתתי ושלא נתתי, שאישן ושלא אישן, שישנתי ושלא ישנתי, שאזרוק צרור לים ושלא אזרוק, שזרקתי ושלא זרקתי

ר' ישמעאל אומר אינו חייב אלא על העתיד לבוא שנאמר להרע או להיטיב

אמר לו רבי עקיבה אם כן אין לי אלא דברים שיש בהן הרעה והטבה, דברים שאין בהן הרעה והטבה מניין? אמר לו מריבוי הכתוב. אמר לו אם ריבוי הכתוב לכך רבוי הכתוב לכך:

גמרא [עילה היה רוצה להודות לו] [לא נתכוין להודאה גמורה--- ל"ש כאן]

ר' בא בשם שמואל שבועה שנתן פלוני לפלוני מנה ונמצא שלא נתן, מאחר שאין בידו לבא אין בידו לשעבר. התיב רבי יוסי הרי תפילין אין בהן לבאשלא אניח ויש בהן לשעברשלא הנחתי אמר לו תפילין ממקום אחר באו. להרע או להטיב מה הטבה רשות אף הרעה הרשות, יצא דבר שהוא של איסור ודבר שהוא של היתר.

לכל אשר יבטא פרט לקטן. האדם בשבועה פרט לאנוס. ונעלם ממנו פרט למזיד. ונעלם ממנו- ונעלמה ממנו שבועה. או יכול ונעלם ממנו החפץ?שידע שנשבע, אך קסבר שזו הפת, פת שעורים תלמוד לומר בשבועה ונעלם ממנו על העלם שבועה, חייב ואינו חייב על העלם חפץ. ותן העלם חפץ על העלם שבועה ויהא חייב? ???ואין ביניהן העלם טומאה טומאה ועל העלם מקדש. ויהא חייב שתים כרבי ישמעאל דאמר חייב על העלם טומאה ועל העלם מקדש. תמן כתיב ונעלם ממנו ונעלם ממנו שני פעמי' והכא כתיב ונעלם ממנו אחת

יכול הנשבע להרע לאחרים יהא חייב? תלמוד לומר להרע או להיטיב מה הטבה רשות אף הרעה רשות. אוציא נשבע להרע לאחרים שיהא פטור. כההוא דמישתבע דלא מיתן לחבריה מיכול. חמתיה מפרפרראהו מפרפר ויהב ליה.

היך רבי ישמעאל דריש? או נפש כי תשבע לבטא בשפתים כלל, להרע או להטיב פרט, כלל ופרט אין בכלל אלא מה שבפרט והלא אין בפרט אלא דברים שיש בהן הרעה והטבה! אלא כיני: להרע או להיטיב פרט לכל אשר יבטא כלל, פרט וכלל והכל בכלל. וריבה דברים שהן לשעבר!! אלא כיני: או נפש כי תשבע לבטא כלל, להרע או להיטיב פרט, לכל אשר יבטא חזר וכלל, כלל ופרט וכלל אין אתה דן אלא כעין הפרט. ???מה הפרט מפורש דברים שיש בהן הרעה והטבה. ודברים שאין בהן הרעה והטבה מנין? אמר לו מריבוי הכתוב אמר לו אם רביה הכתוב לך רביה הכתוב לכך.???

לית יכיל דמר רבי הילא בשם רבי לעזר כך משיב רבי ישמעאל את ר' עקיבה מצינו דברים שחייבין על זדונן משם שבועת שקר ובהעלימן משם שבועת ביטוי?! ויתיביניה מצינו דבר שחייבין בזדונו משום שבועת שקר ומביא קרבן.כ שיש עוד "חידוש" שמביא קרבן אף שהזיד בשבועה(כגון ששגג בקרבן) א"ל ואית לך דברים שאין בהן הרעה והטבה ולי נן כתיבין? א"ל אע"ג דאית ליה דברים שאין בהן הרעה והטבה. לית אינון כתיבין אין בהן משום הרעה והטבה. הא לשעבר לית:???מרבה אני דברים שאין בהם הרעה והטבה ולא לעבר--עיין בבלי

הלכה ו משנה נשבע לבטל את המצוה ולא ביטל פטור. לקיים את המצוה ולא קיים פטור שהיה בדין שיהא חייב דברי ר' יהודה בן בתירה

א"ר יהודה בן בתירה ומה אם הרשו' שאינו מושבע עליה מהר סיני והרי הוא חייב עליה מצוה שהוא מושבע עליה מהר סיני אינו דין שיהא חייב! אמרו לו לא אם אמרת בשבועת הרשות שכן עשה בה לאו כהין תאמר בשבועת מצוה שלא עשה בה לאו כהין:

גמרא אמר ר' מני כיני מתניתא חייב דברי ר' יהודה בן בתירה. מה מר רבי יהודה בן בתירה בשאר האיסורין?"לא אוכל נבילות", ואכל? [שבוע' "שאוכל" נבילה ולא אכלה, פטור] אמר שבועה שלא אוכלנבילות ואכל? אין תימר חייב, ויתיביניה לא אם אמרת בשבועת הרשות שעשה בה לאו כהין והין כלאו. תימר בשבועת מצוה שלא עשה בה לאו כהין.???למה פריך ממקום אחר, הו"ל לפרוך שאף "לא אוכל נבילות" לא חייל!!

אזהרה לשבועת הרשות מניין? אמר ר' יוסי בי ר' בון לא יחל דברו לא יעשה דבריו חולין:

הלכה ז משנה שבועה שלא אוכל ככר זו. שבועה שלא אוכלנה. שבועה שלא אוכלנה. ואכלה אינו חייב אלא אחת

זו היא שבועת ביטוי שחייבין על זדונה מכות ועל שגגתה קרבן עולה ויורד:

גמרא שבועה שאוכל ככר זה היום ועבר היום ולא אכלה, ר' יוחנן וריש לקיש תריהון אמרין פטור. לא טעמא דאהן טעמא דרבי יוחנן משם שאינו ראוי לקבל התרייה.=התראת ספק טעמא דריש לקיש משום שהוא בלא תעשה שאין בו מעשה. מה מפקה מביניהון? שרפה והשליכה לים. אין תימר משם שאינו ראוי לקבל התרייה, פטור. ואין תימר משום שהוא בלא תעשה שאין בן מעשה, הרי יש בה מעשה.

ר' פינחס בעי, היה אסתניס,וצאיך לאכול מאחר שאין בידו לבא"שלא אוכל" אין בידו לשעבר?"שלא אכלתי"?

ר' יוסי בעי, שבועה שבועה שבועה שלא אוכל, ואכל מהו. א"ר יוסי בי ר' בון נישמעינה מן הדא: שבועה שלא אוכל ככר זו שבועה שלא אוכלנה שבועה שלא אוכלנה, ואכלה חייב אחת. מפני שהזכיר בה זו, הא אם לא הזכיר בה זו חייב על כל אחת ואחת.

אבימי אחוי דחיפה אמר: שמשית=לימוד לפני הרב בנדרין, שמשית בשבועות. בעי חיפה מיבדקיניהרצה חיפה לבדקו היו לפניו חמש ככרין, ואמר שבועה שלאשאוכל ככר זו וחזר ואמר שתים אילו, וחזר ואמר שלשה אילו, וחזר ואמר ארבעה אילו, וחזר אומר חמשה אילו, ואכל הראשונה? א"ל חייב על כל אחת ואחת. א"ל אינו חייב אלא אחת מכיון שהזכיר עליה שבועה עשאה כנבילה מיכן ואילך כמיחל שבועו' על האיסורין, ואין שבועות חלות על האיסורין!

חזר חיפה ובדקיה, היו לפניו חמש ככרות ואמר שבועה שלאאוכל ה' ככרים אילו

וחזר ואמר ארבע וחזר ואמר שלש וחזר ואמר ב' וחזר ואמר זו, ואכל כולם? א"ל אינו חייב אלא אחת. א"ל חייב על כל אחת ואחת! אילו מי שאמר שבועה שאוכל חמש ככרים ואכל ארבע שמא אינו פטור.נמצא הוסיף איסור בכל שבועה ושבועה אמר ר' יוסי מסתברא כאחוי דחיפה באחרייתא וכחיפה בקדמייתא

הלכה ח משנה *שבועת שוא חייבין על זדונה מכות ועל שגגתה פטור ואי זו היא שבועת שוא? נשבע לשנו' את הידוע לאדם אמר על העמוד של אבן שהוא של זהב ועל האיש שהוא אשה ועל אשה שהיא איש נשבע על דבר שאי אפשר לו להיות אם לא ראיתי גמל פורח באויר אם לא ראיתי נחש כקורת בית הבד אמר לעדים בואו והעידוני שבועה שלא נעידך נשבע לבטל את המצוה שלא לעשות סוכה שלא ליטול לולב שלא להניח תפילין זו היא שבועת שוא שחייבין על זדונה מכות ועל שגגתה פטור*

גמרא תמן תנינן אם לא ראיתי בדרך זה כעולי מצרים... איפשר שלא עבר בה כעולי מצרים, והא דיקליטיאנוס כד נחת תמן נחת עימיה ק"כ ריבוון אלא כי נן קיימין בראיה אחת.

אם לא ראיתי נחש כקורת בית הבד. והא חיויא דשבור מלכא בלע גמלין בלע קרונין, כד בעון מיקטלוניה אייתון פחליןסל דגמלין ומלון יתהון תבן ויהבון בהון גומריןגחלים ובלעון ומית. אמר ר' יודה בר פזי חמית משך דחיוי עיביד על תמניא מסוסטלא.**stools** א"ר שמואל בר יעקב אנא חמית משך דחיוי סליק קריבין דמלכותא.מתנה למלך שמואל אמר במרובע. ואם במרובע ניתני אפילו קטן? א"ר יודן אבוי דר' מתנייה כיני. אלא דלי' אורחא דתנייא מיתפיס אלא מילה רובא.אין דרך התנא לשנות רק דבר גדול דתנינן גמל פורח באויר, ניתני עכבר פורח באויר!!

תני רשב"ג אומר אין מרובע משׁשת ימי בראשית התיב ר' ברכיה והתנינן גוף הבהרת כגריס הקילקי מרובע! מקום הגריס תשע עדשות מקום עדשה ארבעה שערות נמצאו שלשים ושש שערות. אמר רבי יוסנא כל גרמה אמרה שאינו מרובעכל עצמו אומרת שאינו מרובע! ולמה תניתה "מרובע" די ירבעינה הוא.

והנבעה?**mint** מלא היא קוטרין.קשרים והא עניבהעקב של הפיל דפילא? עגול הוא מלמטה.

ואית דבעי מימר לא מר רשב"ג אלא בבריות ותני כן מרובע באוכלין אין מרובע בבריות:

שבועה שאין אנו יודעין לך עדו' לוקין משם שבועת עדות. שבועה שלא נעידך לוקין משום שבועת שוא.

שוא ושקר שניהן בדיבור אחד נאמר מה שאין אוזן יכולה לשמוע ולא פה לדבר. מחלליה מות יומת וביום השבת שני כבשים בדיבור אחד נאמר. לא תלבש שעטנז גדילים תעשה לך שניהן בדיבור אחד נאמרו. ערות אשת אחיך יבמה יבא עליה בדיבור אחד נאמרו. לא תסוב נחלה וכל בת יורשת נחלה שניהן בדיבור אחד נאמרו מה שא"א לפה לדבר ולא לאוזן לשמוע. וכן הוא אומר אחת דבר אלהים שתים זו שמענו ואומר הלא כה דברי כאש נאם ה'.

שבועת שוא נשבע לשנות את הידוע לאדם, שבועת שקר נשבע להחליף. ר' יעקב בר אחא בשם ר' יוחנן כל הידוע לשנים, זו היא שבועת שוא. לשלשה זו היא שבועת שקר. ר' לא בשם רבי לעזר אפילו ידוע לשנים ואחד בסוף העולם מכירו, שבועת שוא היא. מה מפקה מביניהון? שינה בפני שנים והשליכו לים והתרו בו משום שבועת שוא על דעתיה דרבי יוחנן אין לוקה על דעתיה דר' לעזר לוקה. התרו בו משום שבועת שקר על דעתיה דר' לעזר לוקה על דעתיה דר' יוחנן אינו לוקה.

ר' בא בשם ר' יהודה אפילו ביטא=ביצה ומרגליתא. ואהן אפילו?! אלא כגון ביטא ומרגליתא.הוי שוא

תני כשם שנידרי הבאי מותרין כך שבועות הבאי מותרין. והתני שבועות הבאי אסורין! ר' ירמיה בשם ר' פדת כאן במעמידיןשאומר שכוונתו היה לאסור אים לא היה הגוזמא כאן בשאין מעמידין. ואפילו תימא כאן וכאן במעמידין כאן במיחל שבועות על נכסיו שבועת נכסיי עליי נכסיו אסורין הא ללקות אינו לוקה.???שבועה שלא איהנה מנכסיי אים לא ראיתי כיוצאי מצרים, נכסיו אסורין, ואינו לוקה משום שבועת שוא??? כשם שנדרי זירוזין מותרין כך שבועות זירוזין מותרין. עוד הוא במיחל שבועה על נכסי שבועה נכסיי עליי נכסיו אסורין הא ללקות אינו לוקה.

חזקיה אמר אהן דמשתבע על תרין דאינון תרין, לוקה משום שבועת שוא.

רבי מנחם בשם ריש לקיש אהן דחמי מיטרא נחיתראה מטר יורדת ואמר קירי פלי בריכסון,אדון הכל! הורד גשמים מרובין לוקה משום שבועת שוא.

ר' חוניא ר' יעקב בר' בון בשם ר' שמואל בר נחמן כ"ד בולייות היו בדרום וכולם חרבו על שבועת שוא שהיא אמת דכתיב לשוא הכיתי את בניכם וגו':

הלכה ט משנה שבועה שאוכל ככר זו, שבועה שלא אוכלינה. הראשונה שבועות ביטוי והשנייה שבועות שוא

אכלה עבר על שבועת שוא. לא אכלה עבר על שבועת ביטוי:

גמרא שבועה שלא אוכל ככר זו, שבועה שלא אוכלינה, שבועה שלא אוכלינה, אינו חייב אלא אחת. דבר שאילו בנדרים אסור ובשבועות מותר יש נדר בתוך נדר(עיין פ"ק דנדרים)

???לא אתייא אלא כמתניתא אחד דברים של עצמו ואחד דברים של אחרים, אחד דברים שאין בהן ממש ואחד דברים שיש בהן ממש. ומר ר' בא בשם שמואל שבועה שנתן פלוני לאיש פלוני מנה ונמצא שלא נתן מאחר שאין בידו לבא אין בידו לשעבר

אשכח תני על תרויהון זה חומר לשעבר משלבא שהאומר לא אוכל לא אוכל אינו חייב אלא אחת. לא אכלתי לא אכלתי חייב על כל אחת ואחת.???הרי אף שא"א להבא, חייב על העבר

שבועה שאוכל ככר זו שבועה שלא אוכלנה, הראשונה שבועת ביטוי והשנייה שבועת שוא. כיצד עושין לו? אומרים לו שיאכל מוטב לעבור על שבועת שוא ולא על שבועת שוא וביטוי.

שבועה שלא אוכל ככר זו שבועה שאוכלנה, ראשונה שבועת ביטוי והשנייה שבוע' שוא כיצד עושין לו אומרים לו שלא יאכל, מוטב לעבור על שבועת שוא לחוד ולא על שבועת שוא וביטוי

שבועה שאוכל ככר זו היום שבועה שלא אוכלנה היום, ואכלה.

רבי יוחנן אמר קיים את הראשונה וביטל לשנייה ****הגהתי*******

ריש לקיש אמר קיים לראשונה ולא ביטל לשנייה.שאפשר "לקיים" לא אוכלנה" בככר אחרת

שבועה שלא אוכל ככר זו היום, שבועה שאוכלינה היום, ואכלה,

רבי יוחנן אמר ביטל את הראשונה וקיים לשנייה

ריש לקיש אמר ביטל את הראשונה והשנייה אומרים לו שיקיימנה בככר אחרת

שבועה שאוכל ככר זו היום שבועה שאוכלינה היום ואכלה

ר' יוחנן אמר קיים את שתיהןאים אוכל ככר אחת, הרי מקיים שתי שבועותיו

וריש לקיש אמר קיים לראשונה, ושנייה אומרים לו שיקיימינה בככר אחרת.

שבועה שלא אוכל ככר זו היום שבועה שלא אוכלנה היום ואכלה

על דעתיה דר' יוחנן חייב שתים ששני השבועות חיילי על ככר זה דווקא

על דעתיה דריש לקיש אינו חייב אלא אחת שבועה השנייה קאי אככר אחר

[אוף ריו"ח מודה שאינו אלא כמזרז עצמו מן האיסורין]

הלכה י משנה שבועת ביטוי נוהגת באנשים ובנשים ברחוקים ובקרובים בכשירים ובפסולין בפני בית דין ושלא בפני ב"ד מפי עצמו וחייבין על זדונה מכות ועל שגגתה קרבן עולה ויורד

שבועת שוא נוהגת באנשים ובנשים ברחוקים ובקרובים בכשירים ובפסולים בפני ב"ד ושלא בפני ב"ד מפי עצמו וחייבין על זדונה מכות ועל שגגתה פטור

אחד זה ואחד זה המושבע מפי אחרים חייב כיצד אמר לא אכלתי היום ולא הינחתי תפילין היום משביעך אני ואמר אמן חייב:

גמרא נפש נפש מה נפש שנאמר בשבועות העדות עשה את המושבע כנשבע אף שנאמר בשבועת הפקדון עשה המושבע כנשבע.

זה הכלל כל לא תעשה שיש בו מעשה לוקה ושאין בו מעשה אינו לוקה חוץ מן המימר והנשבע ומקלל את חבירו בשם. רבי אבהו בשם ר' יוחנן לית כאן מימר. מימר דיבור ומעשה.בדיבורא איתעביד מעשה

נשבע לשקר מניין? ר' יוחנן בשם ר' ינאי כי לא ינקה ה' מנקין הן הדיינין.

קילל את חבירו בשם מניין? ריש לקיש בשם ר' הושעיה ליראה את השם וגו'.

נשבע לשקר על דעתיה דריש לקיש מניין? מינה. מכיון שנשבע לשקר אין זה ירא.

קילל את חבירו בשם על דעתיה דר' יוחנן מניין? מכיון שקילל אין זה ירא.

מה מפקה מביניהון? נשבע לשקר וקילל לחבירו בשם. על דעתיה דר' יוחנן חייב שתים, על דעתיה דריש לקיש אינו חייב אלא אחת:

מסכת שבועות פרק ד

הלכה א משנה שבועת העדות נוהגת באנשים ולא בנשים ברחוקים ולא בקרובים בכשרים ולא בפסולים ואינה נוהגת אלא בראויין להעיד בפני בית דין ושלא בפני בית דין מפי עצמו ומפי אחרים אינן חייבין עד שיכפרו בו בב"ד דברי רבי מאיר וחכ"א בין מפי עצמו בין מפי אחרים אינן חייבין עד שיכפרו בו ובב"ד וחייבין על זדון שבועה ועל שגגתה ועל זדון העדות ואין חייבין על שגגתה ומה הוא חייב על זדונה קרבן עולה ויורד:

גמרא שעירים מיעוט שעירים שנים. מה ת"ל שני? שיהו שוין. כבשים מיעוט כבשים שנים א"כ מה תלמוד לומר שניה שיהו שניהן שוין. צפרים מיעוט צפרים שנים אם כן מה ת"ל שתי שיהו שניהן שוין. חצוצרות מיעוט חצוצרות שתים א"כ מה ת"ל שתי שיהו שתיהן שוות. התיב ר' חגיי קומי ר' יוסי והכתיב ועמדו שני האנשים מיעוט אנשים שנים ומה ת"ל שני שיהו שניהן שוין. והכתיב לא תטה משפט גר יתום הרי מצינו גר דן עם מי שאינו גר יתום דן עם מי שאינו יתום אלמנה עם בעולת בעל. א"כ למה נאמר שני? מופנה להקיש ולדון הימינו גזירה שוה נאמר כאן שני ונאמר להלן וישארו שני אנשים במחנה מה להלן אנשים ולא נשים ולא קטנים אף כאן אנשים ולא אנשים ולא קטנים. הרי למדנו שאין האשה מעידה מעתה אין האשה דנה.

ר' יוסי בי ר' בון ר' הונא בשם ר' יוסי נאמר כאן שני ונאמר להלן על פי שנים עדים מה להלן על פי שנים עדים אף כאן על פי שנים עדים

אם כן למה נאמר שני? שלא יהא אחד עומד ואחד יושב אחד מדבר כל צורכו ולאחד אומר לו קצר דבריך??? כנגד אחד מאריך פנים וכנגד אחד מעיז פנים. א"ר יודן שמעתי שאם רצה הדיין להושיב את שניהן מושיב האסור שלא יהא זה עומד וזה יושב זה מדבר כל צורכו וזה אומר לו קצר דבריך. רבי ישמעאל אומר אומר לו לבוש כשלובש או הלבישוהו כשאתה לובש. ר' בא בשם רב הונא צריכין העדים להיות עומדין בשעה שמעידין מ"ט ועמדו שני האנשים. ר' ירמיה בשם רבי אבהו אף הנידונין עומדין בשעה שמקבלין עדותן מה טעמא אשר להם הריב לפני ה'.

כתיב לא יומתו אבות על בנים וגו' והלא כבר נאמר איש בחטאו יומת מה ת"ל לא יומתו אבות על בנים אלא שלא יומתו בנים בעדות אבות ואבות בעדות בנים מיכן שלא יהו העדים קרובין של נידונין. ומניין שלא יהו העדים קרובין זה לזה? הגע עצמך שאם הוזם אחד מהם אינו נהרג עד שיוזם חבירו! ומניין שלא יהו העדים קרובין של דיינין. הגע עצמך שהוזמו לא מפיהן נהרגין. . אם אומר את כן נמצא נהרג על פיו. ומניין שלא יהו הדיינין קרובים זה לזה. אמרה תורה הרוג על פי עדים הרוג על פי דיינים מה העדים אינן קרובין זה לזה אוף

הדיינין כן. אין לי אלא אבות ובנים שאר קרובין מניין א"ר זירא ובנים לרבות שאר קרובין. עד כדון כר' עקיבה כר' ישמעאל ?

תני ר' ישמעאל ושפטו העדה בין המכה וגו' שלא תהא העדה קרובה לא למכה ולא למוכה. א"ר יוסי אם אומר את כן קרובין לניכה נמצאו ב"ד גואלי הדם. מיכן שלא יהו הדיינין קרובין לנידונין. ומניין שלא יהו העדים קרובין לנידונין? אמרה תורה הרוג על פי העדים הרוג על פי מטים מה הדיינין אינן קרובים לנידונין אף העדים כן. מניין שלא יהו העדים קרובים זה לזה? הגע עצמך שהוזם אחד מהן כלום נהרג עד שיוזם חבירו. ומניין שלא יהו העדים קרובין לדיינין. הגע עצמך שהוזמו לא מפיהן הן נהרגין! אם אומר את כן לא נמצא נהרג על פיו:

בכשירין לא בפסולין. מניין? אם לא יגיד ונשא עונו את שמגיד וחבירו משלם ממון יצא פסול שמגיד ואין חבירו משלם ממון:

בראויין להעיד בפני ב"ד. להוציא עד אחד. בשאמרו לו הרי את מקובל עלינו כשני עדים יהא חייב? ות"ל והוא עד או ראה או ידע אם לא יגיד ונשא עונו את שכשר להעיד עדות תורה יצא אחד שאינו כשר להעיד:

שלא בפני ב"ד וכו'. אם לא יגיד ונשא עונו מקום שמגיד וחבירו משלם ממון, יצא חוץ לב"ד אפילו מגיד אין חבירו משלם.

ומניין לשני עדים? תלמוד לומר והוא עד הרי כאן שנים כר' ישמעאל דאמר כל מקום שנאמ' עד סתם הרי הוא בכלל שני' עד שיודיעך הכתוב אחד. אשכח תני ר' ישמעאל שני עדים.

אחד מהו שיהו חייבין עליו משום שבועת ביטוי? איפשר לומר אחד ראוי לצורפו לחייבו משום שבועת עדות ואת מחייבו משום שבועת ביטוי?!

קרוב מהו שיהו חייבין עליו משום שבועת ביטוי? ייבא כהדא דמר ר' בא בשם שמואל שבועה שנתן פלוני לפלוני ונמצא שלא נתן מאחר שאין בידו לבא אין בידו לשעבר.וכיון דליתיה ב"שבועה שלא אדע לך עדות", פטור

וכהדא: עיין 8:2 איכן שורי אמר לו איני יודע מה אתה שח?..... ר' פוטר משום שבועת הפיקדון ומחייב משום שבועת ביטוי. א"ר יוחנן מאחר שמצוה להפיסו אינו חייב משום שבועת ביטוי. על דעתיה דרבנן אין מצוה להפיסו מפסייו על האמת ואינו מפייסו על השקר.

תני ר' ישמעאל ונשא עונו- קרבן. מנלן ב"ד? הגדה הגדה מה הגדה שנאמר להלן ב"ד אף כאן ב"ד.

[כהדא אין מקבלין העדים אלא אם ראו שניהן כאחת ר' יהושע בן קרחה אומר אפילו זה אחר זה רבי ירמיה ר' שמואל בר רב יצחק בשם רב יצחק שאמר בשם רב מודין חכמים לר' יהושע בעידי בכורה ועידי חזקה. ר' בא בשם ר' ירמיה אף בעידי סימנין כן. מהדא פשיטא בשזה אומר איתי שתי שערות בגבו ואחד אומר ראיתי שערה אחת בגבו ואחד אומר ראיתי אחת בכריסו לא כלום היא. כל שכן גבו וגבו. שנים אומרים ראינו שערה אחת בגבו ואחד אומר ראיתי שערה אחת בכריסו. ר' יוסי בי ר' בון רבי הושעיה בר ר' שמי חד אמר פסול וחד אמר כשר מאן דאמר פסול במעיד בחצי סימן ומאן דאמר כשר אני אומר שמא נשרה. אחד אומר ראיתי שתי שערות בגבו ואחד אומר ראיתי שנים בכריסו ר' בא אמר דברי הכל כשר ר' חגיי אמר דברי הכל פסול ר' יוסי אומר במחלוקת ר' יודן אמר במחלוקת. א"ל ר' יוסי לר' חגיי הא ר' יודן סבר כוותי א"ל על דרביה אנא פליג כל שכן עליו!! א"ר מנא יאות א"ר חגיי אילו שטר שמחותם ארבעה חותמות זה מתיר על ב' וזה מעורר על ב' וקרא עליו ערר שמא כלום הוא. ואין כל חתימה צריכה שני עדים וכא כל סימן וסימן צריך שנים עדים. ר' חנינה שמע לה משני חזקה אילו אחד מעידו שאכלה שנה אחת ושניה ושלישית ואחד מעידו שאכלה רביעית וחמישית שמא כלום הוא ואין כל חזקה צריכה שני עדים הכא כל סימן וסימן צריך שני עדים]

הלכה ב משנה שבועת העדות כיצד? אמר לעדים בואו והעידוני! שבועה שאין אנו יודעין לך עדות או שאמרו לו אין אנו יודעין לך עדות משביע אני עליכם ואמרו אמן, חייבין

השביע עליהם חמשה פעמים חוץ לב"ד, ובאו לבית דין והודו פטורין. כפרו, חייבין על כל אחת ואחת

השביע עליהן חמשה פעמים בפני ב"ד וכפרו אינן חייבין אלא אחת. [אמר רבי שמעון מה הטעם? מפני שאינן יכולין לחזור ולהודות]

גמרא נפש נפש מה להלן מפי עצמו אף כאן מפי עצמו. מה כאן בעדות מפי אחרים אף להלן מפי אחרים. ר"מ דרש גזירה שוה האמורה בה???דון מינה ומינה מה מפי עצמו שנאמר להלן חוץ לב"ד אף מפי עצמו שנאמר כאן חוץ לב"ד. ורבנן דרשי גזירה שוה האמורה בה,דון מינה ואוקי באתרא מה מפי אחרים שנאמר כאן בב"ד אף מפי עצמו שנאמר כאן בבית דין.

ר' ירמיה בעי, קרוב מפי עצמו בשבועת העדות, מהו שיהא חייב?לר"מ דיליף מפי עצמו מפקדון נישמעינה מן הדא הואיל ולא למדו מפיו משבועת העדות אלא משבועת הפקדון מה להלן קרובין חייבין אף כאן כן. אמר ר' יוסי קרובין שכאן למידין מקרובין שלהל?!!

ר' יודן קפודקייא בעי השביע עליו חמשה פעמים מפי עצמו בב"ד שמא חייב על כל אחת ואחת?כיון דיליף ליה מפקדון א"ר יוסי ולא מתני' היא אמר ר"ש מה טעם מפני שאינן יכולין לחזור ולהודות. וכאן הואיל ואינו יכולין לחזור ולהודות, אינם חייבין בכל אחת ואחת.

ר' ירמיה בעי השביע עליו חמשה פעמים מפי אחרים, וחזר והשביעו חמשה פעמים מפיו, מהו? מאחר דר"מ עבד מפיו כב"ד מהו שיקבעם לקרבןחשיב כאילו כפרו בבי"ד(לחייבם על 5 של מפי אחרים) ולחייבם בראשונהעכ"פ על שבועה ראשונה של מפ"ע בלא תביעה. ייבא כהדאנלמוד מזה מה את בא אחרינו שבועה? שאין אנו יודעין לך עדות! יכול יהו חייבין? ת"ל ושמעה קול אלה, את ששמע קול חייב, יצאו אילו שאין שומעין קול.אלמא בעי' תביעה ***הגהתי**********

מפיו בקרקעות מהו שיהא חייב? מפיו בקנסות מהו שיהא חייב? מפיו מהו שיהא חייב בקרבן עולה ויורד?

ר' בא ברב יהודה בשם רב בשוגג- בקרבן, במזיד- בקרבן, אבל אמר סבור הייתי שאין שבועה זו מותר.

תני חזקיה כל מקום שנאמר בתורה חטא סתם את תופש הזדון כשגגה עד שיודיעך הכתוב שהיא שגגה:

הלכה ג משנה כפרו שניה' כאח' שניהן חייבין בזה אחר זה הראשון חייב

כפר אחד והודה אחד, הכופר חייב

היו שתי כיתי עדים, כפרה הראשונה ואח"כ כפרה השנייה, שתיהן חייבות. מפני שהעדות יכולה להתקיים בשתיהן:

גמרא הפרישו קרבנן ואמרו הרי אנו הולכין לכפור בב"ד. הדא היא דתני ר' חייה קרבנו לה' על נזרו שיקדים נזרו לקרבנו ולא שיקדים קרבנו לנזרו. נשבעו חוץ לב"ד, הפרישו קרבנן, ואמרו הרי אנו הולכין לכפור בב"ד מה את עביד ליה כמי שקדם חטאו לקרבנו או מאחר שאין חייבין אלא בב"ד כמי שקדם קרבנם לחטאם?

כיני מתניתא כפר אחד והודה אחד, הכופר חייב.

א"ר יוסי מתניתאכפרו שניהן, שניהן חייבין, היינו שכפר שני בתכ"ד של ראשון. כיון ש..... והוא שיחזור בו שני בתוך כדי דיבור הראשון, שאם יחזור בו ראשון מקבלין אותו נעשה שני ראשון.

היו עשרה, אית תניי תני הראשון חייב וכולן פטורין, אית תניי תני האחרון פטור וכולן חייבין. מאן דמר ראשון חייב וכולן פטורין כמאן דמר עדות שבטלה מקצתה בטלה כולה מאן דמר אחרון פטור וכולן חייבין כמאן דמר תתקיים עדות בשאר . אמר ר' יוסי מתני' אמרה כן: היו שתי כיתי עדים, לא מר אלא שתים, הא אחת עדות שבטלה מקצתה בטלה כולה:

הלכה ד משנה משביע אני עליכם אם לא תבואו ותעידוני שיש לי ביד פלוני פיקדון ותשומת יד וגזל ואבידה שבועה שאין אנו יודעין לך עדות אינן חייבין אלא אחת. שבועה שאין אנו יודעין לך עדות שיש לך ביד פלוני פיקדון ותשומת יד וגזל ואבידה חייבין על כל אחת ואחת

משביע אני עליכם אם לא תבואו ותעידוני שיש לי ביד פלוני חטים ושעורים וכוסמין שבועה שאין אנו יועין לך עדות אינן חייבין אלא אחת. שבועה שאין אנו יודעין לך עדות שיש לך ביד פלוני חטים ושעורים וכוסמין חייבין על כל אחת ואחת:

גמרא ומניין שאינו מדבר אלא בתביעת ממון? א"ר ליעזר נאמר כאן אויים ונאמר אויים בפקדון מה אויים האמורים בפקדון אינו מדבר אלא בתביעת ממון אף אויים האמורין כאן אינו מדבר אלא בתביעת ממון. אויי רוצה יוכיחו שאינן מדברין בתביעת ממון! דנין אויין שיש עמהן שבועה מאויין שיש עמהן שבועה ואל יוכיחו אויי רוצח שאין עמהן שבועה. אויי סוטה יוכיחו שיש עמהן שבועה ואינו מדבר בתביעת ממון! דנין אויין שיש עמהן שבועה ואין עמהן כהן מאויין כמות אילו ואל יוכיחו אויי סוטה שיש עמהן אף כהן. אויי ביטוי שפתים יוכיחו שאינן מדברין בתביעות ממון! דנין אויין שעשה בהן זדון כשגגה מאויין כמותן ואל יוכיחו אויי ביטוי שפתים שלא עשה בהן זדון כשגגה.

ר' עקיבה אומר יש מאלה חייב ויש מאלה פטור דבר ממון חייב ושאינו ממון פטור.

ר"ש אומר חייב כאן וחייב בפקדון מה פקדון אינו מדבר אלא בתביעת ממון אף כאן אינו מדבר אלא בתביעת ממון:

דף כא,א פרק ד הלכה ה משנה משביע אני עליכם אם לא תבואו ותעידוני שיש לי ביד פלוני נזק וחצי נזק תשלומי כפל ותשלומי ארבעה וחמשה שאנס איש פלוני ופיתה את בתי ושהכני בני ושחבל בי חבירי ושהדליק גדישי ביה"כ הרי אלו חייבין:

דף כא,א פרק ד הלכה ה גמרא תני ר' יוסי הגלילי אומר מה ת"ל והוא עד או ראה או ידע וגו'. לא אמרתי אלא בעדות שאיפשר להתקיים בידיעה ושלא בראייה בראייה ושלא בידיעה. בידיעה שלא בראייה בממון היך עבידא תן לי מאתים זוז שיש לי בידך אין לך בידי. ולא הודיתה לי בפני פלוני ופלוני. יאמרו ואני נותן זו היא ידיעה שאין עמה ראייה. אתון ואמרין אין דאודי ליה ואין דגזליה לית אנן ידעין ואין דאוזפיה לי נן ידעין. בראייה בלא ידיעה בממון היך עבידא תן לי מאתים זוז שיש לי בידך אין לך בידי. ולא מניתי לך במושב פלוני ופלוני. יאמרו ואני נותן. זו היא ראייה שאין עמה ידיעה. אתון ואמרין אין מנה ואין דגזליה לי נן ידעין ואין מישאל ליה לי נן ידעין. תן לי קנס בתי שהוא בידך והוא אומר לא נתחייבתי קנס מימי והעידים מעידין שנתחייב קנס ולי נן ידעין אין קנס ברתיה אין קנס איתא אוחרי. אנסתה ופיתיתה את בתי והוא אומר לא אנסתי ופיתיתי אשה מימיי ועדים מעידין שאנס אשה ולי נן ידעין אין ברתיה הוה אין איתא חורי. הרגת שורי קיצצתה נטיעתי והוא אומר איני יודע חייב. אתה אמרת לי להרוג ולקוץ הולכין אחר רוב נטיעות. מה הוא הולכין אחר רוב נטיעות א"ר חגיי אין הוה תוריה נגחן הא מר ליה אם היו נטיעותיו בטילות הוא מר ליה. א"ר יודן

דף כא,ב פרק ד הלכה ה גמרא אין אומר בממון מאחר דו יכיל מימר ליה אתה אמרת לי להרוג ולקוץ אע"ג דו א"ל לא הרגתי ולא קצצתי פטור:

דף כא,ב פרק ד הלכה ו משנה משביע אני עליכם אם לא תבואו ותעידוני שאני כהן שאני לוי שאיני בן

גרושה ושאיני בן חלוצה ושאיש פלוני כהן שאיש פלוני לוי שאינו בן גרושה שאינו בן חלוצה שאנס איש פלוני ופיתה את בתו ושחבל בי בני ושהדליק גדישי בשבת הרי אילו פטורין:

דף כא,ב פרק ד הלכה ו גמרא נפש כי תחטא נפש כי תחטא לגזרה שוה מה נפש כי תחטא שנאמר להלן תבועת ממון ויש לו אף נפש כי תחטא שנאמר כאן תביעת ממון ויש לו. לית הדא פליגא על ריש לקיש דאמר אין ממון אצל מכות פתר לה כר' מאיר דאמר לוקה ומשלם. מ"מ לא הפסידו ממון. כיון דהלה הוה בעי מיתן ליה ולא יהב ליה כמי שהפסידו ממון:

דף כא,ב פרק ד הלכה ז משנה משביע אני עליכם אם לא תבואו ותעידוני שאמר איש פלוני ליתן לי מאתים זוז ולא נתן הרי אילו פטורין שאין חייבין אלא על שבועת ממון בפקדון משבי' אני עליכם כשתדעון לי עדות שתבואו ותעידוני הרי אילו פטורין

דף כב,א פרק ד הלכה ז משנה מפני שקדמה שבועה לעדות עמד בבית הכנסת ואמר משביע אני עליכם אם יודעין אתם לי עדות שתבואו ותעידוני הרי אילו פטורין:

דף כב,א פרק ד הלכה ז גמרא ר' יוסי רבי יעקב בר זבדי רבי אבהו בשם ר' יוחנן אמר ליתן מתנה לחבירו וביקש לחזור בו חוזר. רבי יעקב בר זבדי בעא קומי רבי אבהו ואהן הין לא בצדק הוא והין צדק. אמר בשעה שאמר הין של צדק הוה. למה משום שאינו יודע בהן או משום שאין מתכוין להן מה נפק מביניהון משכן שנים שנים. אין תימר משום שאינו יודע בהן. יודע בהן. הוי לית טעמא דלא משום שאין מתכוין להן:

דף כב,א פרק ד הלכה ח משנה אמר לשנים משביע אני עליכם איש פלוני ופלוני אם יודעים אתם לי עדות שתבואו ותעידוני והם שיודעים לו עדות עד מפי עד או שהיה אחד מהן קרוב או פסול הרי אילו פטורין:

דף כב,א פרק ד הלכה ח גמרא רבי מנא שמע מדבתריה או שהיה אחד מהן קרוב או פסול הא לא היה אחד מהן קרוב או פסול חייבין. ויודע הוא בהון. הוי לית טעמא אלא משום שאין מתכוין להן. רבי יוסי שמע לה מקדמיתא מפני שקדמה שבועה לעדות הא לא קדמה שבועה לעדות חייבין. ויודע הוא בהון. הוי לית טעמא אלא משום שאין מתכוין להן:

דף כב,א פרק ד הלכה ט משנה שילח ביד עבדו או שאמר לה הנתבע משביע אני עליכם אם יודעין אתם לו עדות שתבואו ותעידוהו הרי אילו פטורין עד שישמעו מפי התובע:

דף כב,א פרק ד הלכה ט גמרא א"ר לעזר מה ת"ל אם לא יגיד ונשא עונו. לא מפי התובע. מתני' צריכה למה דאמר ר' לעזר ומה דמר ר' לעזר צריכה למתניתין. אילו תנינן ולא תנא ר' לעזר הוינן אמרין ישמעו מפי התובע

דף כב,ב פרק ד הלכה ט גמרא ולא נשבעו לנתבע חייבין הוי צורכה למה דמר רבי לעזר אילו תני ר' לעזר ולא תנינן הוינן מרין ישמעו מפי הנתבע ולא נשבעו לתובע חייבין הוי צורכה למתני' וצריכה למה דמר ר' לעזר עד שישמעו מפי התובע וישבעו לתובע:

הלכה י משנה משביע אני עליכם מצוה אני עליכם אוסרכם אני הרי אלו חייבין

בשמים ובארץ הרי אילו פטורין

באל"ף דל"ת ביו"ד ה"א בשדי בצבאות בחנון ורחום בארך אפים ורב חסד ובכל הכינויים הרי זה חייב

המקלל בכולן חייב דברי ר"מ וחכמים פוטרין

המקלל אביו ואמו בכולן חייב דברי ר"מ וחכמים פוטרין

המקלל עצמו וחבירו בכולן עובר בלא תעשה

יככה אלהי', כן יככה אלהים, זו היא אלה הכתובה בתורה

אל יככה, יברכך וייטיב לך, ר"מ מחייב ור' יהודה פוטר:

גמרא משביע אני עליכם סתם, חייב. אסרכם אני כובלכם אני חייבין.

ר' יוחנן בשם ר' ינאי כיני מתניתא ואית דמרין ר' אבהו בשם ר' יוחנן כיני מתניתא. ר"מ מחייב ורבי יודה פוטר ר"מ כדעתיה. ר' יודה כדעתיה. דתנינן תמן קיללם אב ואם בכינוי ר"מ מחייב וחכמים פוטרין

המקלל עצמו וחבירו בכולן עובר בלאו. מהו ללקות? חברייא אמרו אין לוקה. אמר לון רבי יוסי למה? שהוא לא תעשה שאין בו מעשה. והרי הממיר והנשבע לשקר לאו שאין בו מעש' הוא? ולוקה

ר' יסא בשם ר' יוחנן סיפא דמתניתין ר"מ היא דאמר ממשמ' לאו אתה שומע הין. אל יככה אם תבא ותעידוני הא אם לא תבוא ותעידוני יככה.

אין לי אלא שבועה שיש עמה אלה, מניין שאין עמ' אלה כשיש עמה אלה? ת"ל ושמעה אלה ושמעה קול. לעשות שאין עמה אלה כשיש עמה אלה. הא אלה בלא שבועה לא? ר' יסי בשם ר' יוחנן: לא שנייא, היא אלה בלא שבועה, היא שבועה בלא אלה:

מסכת שבועות פרק ה מוצאי מנוחה פינחס תשע"ב

הלכה א משנה שבועת הפקדון נוהגת באנשים ובנשים וברחוקים ובקרובים בכשרים ובפסולים בפני ב"ד ושלא בפני ב"ד מפי עצמו ומפי אחרים אינו חייב עד שיכפור בו בב"ד דברי ר"מ וחכ"א בין מפי עצמו בין מפי אחרים כיון שכפר בו חייב וחייב על זדון שבועה ועל שגגתה עם זדון הפיקדון. אינו חייב על שגגתו. ומה הוא חייב על זדונו? אשם בכסף שקלים:

גמרא ???תני מפי עצמו בשבועת העדות מהו להיות באלה? מפי עצמו בשבועת הפיקדון מהו להיות באלה? ???שמא "אלה" מהני רק מפ"א, כמו שמצינו בעדות, ו"שבועה" דווקא מפ"ע, כמו שמצינו בפקדון? אמר רבי יוסי מכיון דכתיב נפש נפש כמה שכולהון

כאן וכולהון כאן. א"ר מנא אלה בב"ד מחלוקת ר"מ וחכמים.???לר"מ מהני אלה

בפקדון דווקא כשכפר בב"ד (דומיא דעדות) אבל לחכמים "דון מינה ואוקי באתרא" מהני אפי' חוץ לבי"ד

וכחש בעמיתו- לכשיצא וידויו בשבועה,שמחמת השבועה יצא הודאתו=כפר פרט למכחש באחד השותפין,שאינו חייב ליתנו רק כששניהן תובעין, כדלקמן פרט למכחש בעדים ובשטר. אמר רבי יוסי הדא אמרה שנים שלוו מאחד אע"ג דלא כתבין אחראין וערבאין זה לזה אחראין וערבאין זה לזה, ולא עבדין כן. שנים שהפקידו כאחד וביקש האחד ליטול שלו אין שומעין לו, ויעשה בכופר בחלקו יהא חייב.ע"כ שאין שומעין לו

אחד שהפקיד לשנים כפר בו זה חייב כפר בו זה חייב. הפקיד להם שוה פרוטה לא נמצא מביא קרבן על חצי פרוטה?! ומה כא אילו נשבע ונשבע ונשבעדתנן שמביא 5 קרבנות שמא אינו מביא קרבן על חצי פרוטה?! תמן כל שבועה חלה על שוה פרוטה הכא אין שבועה חלה על שוה פרוטה.

רבי לא ורבי יוחנן וריש לקיש תריהון אמרין לית כאן עדים, כמי שיצא וידויו בשבעהשפיר חשיב "כפירה" למה? משום שמצוין למות. ושטר אינו מצוי לאבד? הוי לית טעמא אלא משום שמצוין לשכח עדותן.

תמן תנינן איכן שורי? אמר לו אבד משביעך אני ואמר אמן ועדים מעידין אותו שאכלו משלם את הקרן, הודה מעצמו משלם קרן וחומש ואשם. מתניתא בשאין יודע בעדים, אתא מימר לך ואפי' יודע בעידיו.חשיב כפירה ומביא אשם

א"ר יוסי ומתניתא אמרה כן: היו שתי כיתי עדים כפרה ראשונה ואח"כ כפרה שנייה שתיהן חייבות. ניחא שנייה מתחייבת, ראשונה למה? לאו משום שמצוין לשכח עדותן.

וכחש בה ולא בו.אים אינו מודיעו "מי" מצא אבידתו, אינו מביא קרבן בן עזאי אומר שלשה אבידות הן: ביודע בה ובמוצאיה, בה ולא במוצאיה, לא בה ולא במוצאיה. ר' חוניה בשם רבי ירמיה כולהון לפטור.???כיון שאין בידו האבידה רק יודע האבידה ויודע מי

שמצאו רבי יעקב בר אחא בשם רבי יוסי לית כן. רבי יוסי בעי ויהא כן הפטור?

*********?????????א"ר מנא לית כן משלש אבידות ביודע בה ובמוצאיה בה ולא במוצאיה לא בה ולא במוצאיה. בה ובמוצאיה נן קיימין. אלא שמכחש בה ובמוצאיה במוצאיה ולא בה בה ולא במוצאיה. כיני מתניתא בה ובמוצאיה:??????????

הלכה ב משנה שבועת הפיקדון כיצד? אמר לו תן לי פיקדון שיש לי בידך שבועה שאין לך בידי או שאמר לו אין לך בידי משביעך אני ואמר אמן הרי זה חייב השביע עליו חמשה פעמים בין בפני בית דין בין שלא בפני בית דין וכפר, חייב על כל אחת ואחת. אמר רבי שמעון מה הטעם? מפני שהוא יכול לחזור ולהודות:

גמרא נפש נפש מה כאן מפי עצמו אף להלן מפי עצמו מה להלן מפי אחרים אף כאן מפי אחרים. חכמים דריש גזרה שוה כאמור בה מה מפי עצמו שנאמר כאן חוץ לבית דין אף מפי אחרים שנאמר כאן חוץ לבית דין. ור"מ דרש גזירה שוה ממקום שבאת, בה מה מפי אחרים שנאמר להלן בבית דין אף מפי אחרים שנאמר כאן בבית דין.

רבי ירמיה בעי קרוב מפי אחרים בשבועת הפיקדון מהו שיהא פטור?לר"מ נישמעינה מן הדא: הואיל ולא למדו מפי אחרים בשבועת הפיקדון אלא משבועת העדות, מה להלן קרובין פטורין אף כאן קרובין פטורין. אמר רבי יוסי קרובין שכאן למידין מרחוקין שלהלן.כ קרוב ל"עניין" פקדון "כרחוק הוא!"

רבי יודן קפודקייא בעי, השביע עליו חמשה פעמים מפי אחרים בבית דין כלום הוא חייב על כולן אלא אחת?כמו בעדות אמר רבי יוסי ולא מתניתא היא אמר רבי שמעון ומה טעם מפני שיכולין לחזור ולהודות וכאן הואיל ויכולין לחזור ולהודות חייבין על כל אחת ואחת.

רבי ירמיה בעי, השביע עליו חמשה פעמים, מאחר דר"מ עביד מפי עצמו כב"ד, מהו שיקבענו לקרבן???אים מביא קרבן "קבועה" כשנשבע לכפור עדותו מפ"ע חוץ לבי"ד--דהא

ולחייבו על הראשונה=מה שנשבע מפ"ע ילפי' ליה מפקדון(איבעי' זו שייך בפירקין דלעיל) בלא תביעה?לעניין עדות ייבא כהדא מה את בא אחרינו? שבועה שאין אנו יודעין לך עדות! משלם קרן וחומש ומביא אשם בשתי סלעים. מה שאין כן בשבועת העדות.

מפי אחרים בקרקעות מהו שיהא פטור?

מפי אחרים מהו שיהא חייב אשם בכסף שקלים?שמא עולה ויורד , כעדות?

הלכה ג משנה היו חמשה תובעין אותו ואמרו לו תן לנו פיקדון שיש לנו בידך שבועה שאין לכם בידי אינו חייב אלא אחת

שבועה שאין לך בידי לא לך ולא לך ולא לך חייב על כל אחת ואחת

רבי אליעזר אומר עד שיאמר שבועה באחרונה

רבי שמעון אומר עד שיאמר שבועה לכל אחד ואחד:

גמרא יכול אף בשבועת הפיקדון לא עשה המושבע כנשבע? א"ר לעזר לית כאן אלא אף בשבועת הפיקדון נעשה המושבע כנשבע.

א"ר יוחנן דברי רבי לעזר והוא שהזכיר שבועה תחילה וסוף.

דברי חכמים הזכיר שבועה תחילה ולא הזכיר בסוף, או הזכיר בסוף ולא הזכיר תחילה, על דעתין דרבנן מביא קרבן על כל אחת ואחת על דעתיה דרבי לעזר מביא קרבן אחד.

הזכיר שבועה תחילה וסוף על דעתי' דרבנן מביא שני קרבנות על כל אחד ואחד, על דעתיה דרבי לעזר מביא קרבן על כל אחת ואחת

לר"אהזכיר שבועה בתחילה ולא הזכיר בסוף, מה שתחול שבועה על האמצעיים? איתא חמי אילו הזכיר שבועה תחילה וסוף שמא הזכיר באמצעיים ותימר חלה, והכן חלה.

רבי יודן קפודקייא בעי "שבועה חיטין ושעורין וכוסמין אין לך בידי" מהו

כמי שהזכיר שבועה תחילה וסוף? מאחר שעל ידי זה ועל ידי זה שבועה מתקיימת אינו חייב אלא אחת.כר"א

"אין לך בידי חטין ושעורין וכוסמין שבועה" כמי שהזכיר שבועה תחילה וסוף מאחר שעל ידי זה ועל ידי זה שבועה מתקיימת אינו חייב אלא אחת.

אף בשבועת ביטוי כן. שבועה שלא אוכל שלא אוכל, על דעתין דרבנן מביא קרבן על כל אחת ואחת, על דעתיה דרבי לעזר מביא אחד על הכל? אוף רבי לעזר מודה שאינו אלא כמזרז עצמו מן האיסורין. לא אתייא דלא=אלא אמר הוא לשעבר. שבועה שלא אכלתי שלא אכלתי שבועה על דעתין דרבנן מביא שני קרבנות על כל אחת ואחת על דעתיה דרבי לעזר מביא אחד בכל אחד ואחד.

רבי אבהו רבי ירמיה בעי, אמר שבועה חיטין וחיטין אין לך בידי, מהו? נישמעינה מן הדא "לא ממקום פלוני ולא ממקום פלוני" חייב. א"ר יוסי מקומות הרבה עשו אותן כמינין הרבה. אילו מר לא מאותו המקום ולא מאותו המקום יאות.

רבי חגיי בעי, עשרה שבועות אין לך בידי מהו? רבי יוסי בעי שבועה שבועה אין לך בידי מהו? א"ר יוסי נישמעינה מהדא שבועה שלא אוכל ככר זו שבועה שלא אוכלינה ואכלה חייב אחת מפני שהזכיר זו הא לא הזכיר זו חייב בכל אחת ואחת.

הלכה ד משנה תן לי פיקדון ותשומת יד וגזל ואבידה שיש לי בידך שבועה שאין לך בידי אינו חייב אלא אחת

שבועה שאין לך בידי פיקדון ותשומת יד וגזל ואבידה חייב על כל אחת ואחת

תן לי חטים ושעורין וכוסמין שיש לי בידך שבועה שאין לך בידי אינו חייב אלא אחת

שבועה שאין לך בידי חטין ושעורין וכוסמין חייב על כל אחת ואחת

ר"מ אומר אפילו אמר חיטה ושעורה וכוסמת חייב על כל אחת ואחת:

גמרא אמר רבי יוחנן דברי רבי שמעון לעיל 3 נמצא שאין בידו חטים, פטור בשאר. אף בשבועת ביטוי כן: שבועה שלא אוכל נבילה ופת חטין ופת שעורין ופת כוסמין, מאחר שפטור על הנבילה פטור על השאר:

א"ר בא אף ר' יסא מודה בה.???

נמצא שאין בידו חטין, מהו שתחול שבועה בשאר המינין? חברייא אמרי לא חלה רבי זירא אמר חלה. א"ר יעקב בר אחא מתניתא מסייעה למה דאמרי חברייא: אשה שאמרה הריני נזירה ושמעה חבירתה ואמרה ואני ושמע בעל הראשונה והפר לה, הראשונה מותרת והשנייה אסורה. אם אמרה לא נתכוונתי להיות אלא כמותה שתיהן מותרות. מפני שאמרה לא נתכוונתי אלא להיות כמותה וכיוצא בה, הא אם לא אמרה להיות כמותה וכיוצא בה הראשונה מותרת והשנייה אסורה. מה אם תמן שאין שם עיקר שבועה, את מר חלה, כאן שיש עיקר שבועה לא כל שכן שתחול. אף שלא "חל"

על החטין, חייב על השעורים

ומאי דא דאמר רבי יוחנן דברי רבי שמעון נמצא שאין בידו חטין פטור בשאר? במתפיס. באומר שעורין יהו כחיטין כוסמין יהו כחיטין.

פשיטא דא מילתא: לא היפר לה בעל הראשונה ועמדה בנדרה לוקה. ???לא שנייה מהו? אמרינן שהבעל "עוקר" למפרע אים כבר הפר אמר רבי יוסי מאחר שזו לוקה זו לוקה.

א"ר יודן ותניי בית דין הוא?! ותיעשה שנייה כאומרת הריני נזירה שלשים יום. למה מקל ר"ש שם בנזיר? רבי שמעון כדעתיה דאמר במגבה הדבר תלוי. הכל תלוי בשעת הגבייה(עיין כתובות 3) וה"ן תלוי אי "נוהגת" ראשונה בנזירות!!

א"ר יוחנן דברי רבי יודן נכללין בקרבן אחד, ונפרטין בשלשה קרבנות. היך עבידא? פרוטה חיטין, פרוטה שעורין, ופרוטה כוסמין, נפרטין לשלשה קרבנות. נכללין בקרבן אחד, פרוטה שליש חיטין, פרוטה שליש

שעורין, פרוטה שליש כוסמין, מהו שיצטרפו כולן? איתא חמי אילו היו בידו כמה מינין בפרוטה אפילו כן נכללין ונפרטין. ליי דא מילה? לחייבו בקרבן.

היו בידו ארבע מינין שני מינין בפרוטה שני מינין בשני פרוטות אפילו כן נכללין ונפרטין.

עיין בבלי סוף גיטין להבנת הסוגיא

דא"ר יוחנן בשם רבי ינאי "ושואל" אני בשלום פלוני חזקה לכל חתם. "שואל" אני בשלום פלוני לא חתם אלא בשאילת שלום. ריש לקיש אמר שואל אני בשלום פלוני חזקה לכל חתם.

אי זהו כלל? רבי יוחנן אמר, איש פלוני מגרש פלנית, ופלוני פלנית. אי זהו כלל? ריש לקיש אמר, אנו פלוני ופלוני מגרשין נשינו ממקום פלוני. א"ר זירא מודה רבי יוחנן שאם הזכיר גירושין כל אחת ואחת, שצריך ליתן טפוס ועדים לכל אחד ואחד.

חייליה דרבי יוחנן מהדא: שאיני נהנה לזה קרבן, לזה קרבן, צריכין פתח לכל אחד ואחד.???כיון שהזכיר "קרבן" לכ"א, הוי פרט

א"ר יוסי מתניתא מסייעה לרבי יוחנן היה כותב טפוס לכל אחד ואחד ועדים למטה, את שהעדים ניקרין עמו כשר.

שמואל אמר, פרט ר"מכשאין ו כלל לרבי יהודה, פרט רבי יהודהכשיש ו כלל לר"מ.

רבי שמואל בשם רבי זירא, מיליהון דרבנן אמרין שאין פרטו של ר"מ כללו של ר' יהודה.

דמר רבי יוחנן בשם רבי ינאי: ושואל אני בשלום פלוני, חזקה לכל חתם. שואל אני בשלום פלוני, לא חתם אלא בשאילת שלום. אם אומר את פרט ר"מ כלל לרבי יהודה, אמר שואל אני בשלום פלוני, חזקה לכל חתם!אים

בלי ו הוי כלל לר"י, למה לא טוב "שואל..." בלי ו?(מה דמהני "ושואל"--זה משהו אחר. ודי למבין)

א"ר יוסי מתניתא אמרה שאין פרטו של רבי יהודה כללו של רבי מאיר כ דתנינן לר"מ ו או בלי ו הוי פרט ר"מ אומר אפילו אמר חיטה שעורה כוסמת חייב בכל אחת ואחת. ולית אינש אמר אפילו, אלא מכלל דמודה בקדמיתה.

א"ר חיננא על דעתיה דר"מ בין שאמר חיטין ושעורין וכוסמין בין שאמר חיטין שעורין כוסמין כלל ופרט הוא. הכל פרט על דעתיה דר' יהודה אם אמר חיטין ושעורין וכוסמין כלל ופרט הוא פרט. אם אמר חיטין שעורין כוסמין כלל שאין עמו פרט כלל:

הלכה ה משנה אנסתה ופיתיתה את בתי והוא אומר לא אנסתי ולא פיתיתי, משביעך אני ואמר אמן חייב ור' שמעון פוטר שאינו משלם קנס על פי עצמו

אמרו לו אף על פי שאינו משלם קנס על פי עצמו משלם בושת ופגם על פי עצמו:

גמרא רבי זירא רבי יסא בשם רבי יוחנן: דברי ר"ש עיקר תביעה קנס, לדברי חכמים לאו.

א"ר אילא: דברי ר"ש כתובעו קנס בושת ופגם. דברי חכמים כתובעו בושת ופגם וקנס.

רבנין אמרין: דברי ר"ש כתבעו דבר אחד, דברי חכמים כתבעו שלשה דברים.

??? רבי זירא בעא קומי רבי יסא בפירוש שמעת מרבי יוחנן או ממילתיה? א"ר יוסי דסבר כרבנן. א"ר מנא ואפילו דו סבר כרבי אילא דברי ר"ש כתבעו דבר אחד ברם הכא כתובעו שלשה דברים. ???

אין לי אלא דברים שאינו משלם עליהן את הקרן מניין תשלומי כפל ותשלומי ארבעה וחמשה האונס והמפתה והמוציא שם רע? ת"ל מכל

אשר ישבע עליו לשקר.כיון שיש גם קרן דממונא למוציא שם רע, לאו קנס הוא?!
א"ר ירמיה ר"ש היא דאמר במגבה הדבר תלוי:כ שתובעו "נגמר דינך ל100 כסף"

הלכה ו משנה גנבת את שורי והוא אומר לא גנבתי משביעך אני ואמר אמן חייב

גנבתי אבל לא טבחתי ולא מכרתי משביעך אני ואמר אמן פטור

המית שורך את שורי והוא אומר לא המית משביעך אני ואמר אמן חייב

המית שורך את עבדי והוא אומר לא המית משביעך אני ואמר אמן פטור

אמר לו חבירו חבלתה בי ועשית בי חבורה והוא אומר לא חבלתי ולא עשיתי משביעך אני ואמר אמן חייב

אמר לו עבדו היפלתה את שני וסימיתה את עיני והוא אומר לא היפלתי ולא סימיתי משביעך אני ואמר אמן פטור זה הכלל כל המשלם על פי עצמו חייב ושאינו משלם על פי עצמו פטור:

גמרא רבי יצחק שאל מהו שישלים דמי העבד מפיו? ומה צריכה ליה. כל שלשים קנס, או יותר בדמיו קנס? אין תימר כל שלשים קנס, אין משלם. אין תימר יותר בדמיו קנס, משלם.מה ששוה העבד, חייב מדינא--ועוד יוסיף עד 30 ?

תמן תנינן המית שורך עבדי והוא אומר לא המית משביעך אני ואמר אמן פטור. א"ר חגיי קומי ר' יוסי תיפתר שהמית עבד מוכה שחין. א"ל ומור אמור שלאחריו! דבתריה, המית שורך בני, והוא אומר לא המית משביעך אני ואמר אמן חייב. ופתרה במוכה שחין ויהא פטור, לית יכיל! דתנינן המית בן חורין נותן שוייו. א"ר עזרה קומי רבי מנא תיפתר כמאן דמר ונתן פדיו נפשו של מזיק. א"ל אין כמאן דמר ונתן פדיון נפשו של מזיק כולו קנס!ואין משלם ע"פ עצמו!!

מהו שיאמר לו צא ידי שמים?מודה בקנס נישמעינה מן הדא מעשה ברבן גמליאל שהפיל שן טבי עבדו אתא גבי רבי יהושע א"ל טבי עבדי מצאתי

עילה לשחררו. אמר לית בידך! ואין קנסות אלא בעדים ובבית דין. הדא אמרה שאין אומרים לו צא ידי שמים.

ר' גמליאל בי ר' אילעאי בעא קומי ר' מנא רבן גמליאל כמאן דאמר מותר לשחרר? אמר ליה גרמה אמרה כל עצמו אומרת שאסור לשחרר, דלא כן היה לו לשחררו משעה ראשונה:

מסכת שבועות פרק ו' ד אב תשע"ב

הלכה א משנה שבועת הדיינין הטענה שתי כסף וההודייה בשוה פרוטה ואם אין ההודייה מין הטענה פטור כיצד? שתי כסף לי בידך אין לך בידי אלא פרוטה פטור שתי כסף ופרוטה יש לי בידך אין לך בידי אלא פרוטה חייב

מנה לי בידך אין לך בידי פטור

מנה לי בידך אין לך בידי אלא חמשים דינר חייב

מנה לאבא בידך אין לך בידי אלא חמשים פטור מפני שהוא כמשיב אבידה:

גמרא הטענה בית שמאי אומרים מעה כסף ובית הלל אומרים שתי מעין.

מחלפה שיטתין דבית שמאי תמן בקדושין אמר כסף דינר, והכא אמר כסף מעה! מחלפין שיטתין דבית הלל תמן אמר כסף פרוטה והכא אמר כסף תרין מעין!

רבי יעקב בר אחא בשם רבי חנינה בית שמאי אומרים מתחילת מכירת העבריה מה תחילת מכירתה בדינר אף קידושיה בדינר. ובית הלל למידין מסוף גירועיה מה סוף גירועיה בפרוטה אף קידושיה בפרוטה.

ומה טעמא דבית שמאי? ויצאה חנם אין כסף וכי אין אנו יודעין שאין כסף מה ת"ל כסף מיכן שנמכרת יותר מכסף. וכמה היא יותר מכסף? דינר. או כסף פרוטה, יותר מכסף שתי פרוטות? סוף מטבע כסף מעה. ותהא מעה? רבי אבין בשם רבי יודה בר פזי: שאם ביקשה למיגרע, מגרעת מעה בכל שנה ויוצאה. 6 מעות=דינר ותגרע בפרוטה! א"ר אבין הגע עצמך שאם ביקשה ליגרע מתחילת השנה הששית. מה תחילת השנה הששית גירועיה בפרוטה אף קידושיה בפרוטה?!! אלא תחילת גירועיה מעה וסוף גירועיה בפרוטה.

ומה טעמא דבית הלל? ממה שסוף גירועיה בפרוטה את יודע שקידושיה בפרוטה. הגע עצמך שאם נשתייר שם שוה פרוטה שמא אינה מגרעתו ויוצא?! כשם שסוף גירועיה בפרוטה כך קידושיה בפרוטה.

מחלפה שיטתהון דבית הלל וכו' ומתרץ כי יתן איש אל רעהו וגו' אם ללמד שאין ב"ד נזקקין לפחות משוה פרוטה כבר כתיב לאשמה בה פרט לפחות מפרוטה מיכן שיש כאן יותר מכסף. וכמה הוא שתי מעין? או כסף פרוטה יתר מכסף ב' פרוטות? סוף מטבע כסף, מעה. ותהא מעה? או כלים מה כלים שנים אף כסף שנים.

ומה מקיימין דבית שמאי או כלים? כההדא דתני ר' נתן או כלים להביא כלי חרס

שמואל אמר טענו שני מחטין והודה לו באחת מהן, חייב.

אמר רבי חיננא והן שיהו יפות שתי פרוטות שיהא הטענה פרוטה וההודייה פרוטה אתיא כב"ש דלא ילפי כסף מכלי'. ברם כב"ה דילפי כסף מכלים מה כלים שנים אף כסף שנים ודכוותה מה כסף שתי מעין אף כלים שתי מעין.

רבי בא רב יהודה בשם שמואל כל ששנים מחייבין אותו ממון עד אחד זוקקו לשבועה. והרי שנים מחייבין אותו קרקע! שנייא היא שאין נשבעין

בקרקעות. והרי שנים מחייבין אותו קנס! שנייא היא שאין נשבעין בקנס. והרי שנים מחייבין אותו פרוטה! וכן היא?! דתנינן שבועת הדיינין הטענה שתי כסף וההודייה שוה פרוטה! מתני' בשנשבע מפיו מה דמר רבי שמואל בנשבע מפי אחרים.כ בשבועת ע"א ל"ב שתי כסף רב חסדא וחבורתיה פליגי שבועת הדיינין כל שבועת הדיינין. לא שנייה בין מפיו בין מפי אחרים לעולם אינו חייב עד שתהא הטענה שתי כסף וההודייה שוה פרוטה.

רבי יוחנן אמר הטעון לחבירו טענת גנב אינו חייב עד שיודה מקצת, וכל חברוי פליגין עלוי. מה מקיימין כל חברוי כי הוא זה? בטוענו ממון.אינו מדבר ב"שומר" אם טוענו ממון בדא ישלם שנים לרעהו?! ועירובי פרשיו' יש כאן.ככתוב בבבלי

א"ר זירא אינו חייב עד שיהא בכפירה שתי כסף חוץ מההודייה. אתיא כחברוי דרבי יוחנןדשומרים ל"ב הודאה, וא"כ "שתי כסף" דכתיבא, אכפירה דשומר הוא

מנה לי בידך אין לך בידי פטור. אפי' כמה לי בידך אין לך בידי פטור. אלא כיני מנה לי בידך אין לך בידי אלא פרוטה חייב. רב ורבי יוחנן תרויהון אמרין והוא שהלווהו בעדים, אבל אם הלווהו שלא בעדיםמגו דיכיל למימר לא לויתי יכיל מימר ליה הלויתני ונתתי לך מחצה. אמר רבי יודן אין אומר בממון "מאחר" מאחר דיכיל למימר ליה לא הלויתני ויכיל מימר ליה הלויתני ונתתי לך חציים. מתני' פליגא ברבי יוחנן מנה לי בידך אמר לו הין למחר אמר לו תניהו לי נתתיו לך פטור, אין לך בידי חייב.אלמא ל"א מגו בממון

מנה לי בידך, אין לך בידי. אסי אמר המלוה לחבירובעדים לא יפרענו אלא בעדים. א"ר אבין מילתיה דאסי- המלוה לחבירו בעדים לא יחזיר לו אלא בעדים. מתניתא פליגא עלוי: מנה לי בידך אמר לו הין, למחר אמר לו תניהו לי, נתתיו לך- פטור, אין לך בידי- חייב:

הלכה ב משנה מנה לי בידך אמר לו הן, ולמחר אמר תניהו לי, נתתיו לך, פטור. אין לך בידי חייב.

מנה לי בידך אמר לו הין, אל תתניהו אלא בפני עדים, למחר אמר לו תניהו לי אמר לו נתתיו לך חייב מפני שהוא צריך לו ליתנם בפני עדים:

גמרא ???א"ר בון דרך בני אדם להלוות לחביריהן שלא בעדים ולתובעו בעדים. מנה לי בידך אמר לו הין, אל תתניהו לי אלא בפני פלוני ופלוני, למחר אמר לו תניהו לי! נתתיו לך, חייב, שצריך להחזיר לו בעדים.???

הגע עצמך דא"ל נתתיו לך בעדים. תני בר קפרא במעמד פלוני ופלוני. הגע עצמך דא"ל במעמד פלוני ופלוני. רבי בא רב המנונא רב אדא בר אהבה בשם רב מעשה בא לפני רבי ואמר יבואו פלוני ופלוני.

הרי שבא בשטר ובחזקה רבי אומר ידון בשטר. רשב"ג אומר ידון בחזקה. רבי זעירא בשם רב ירמיה מעשה בא לפני ר' יהודה כרבן שמעון בן גמליאל. ר' ירמיה בעי קמי ר' זירא מה מחלפה שיטתיה דרבי תמן אמר ידון בשטר, וכא אמר ידון בחזקה! נימר עד דלא יחזור ביה. ואפילו ת**ימר** מדחזר ביה, לא ביקש רבי אלא לעמוד על אמיתן של דברים.

המחזיק מחמת אונו ונמצאת פסולה אינה חזקה. רבי ירמיה אמר במחלוקת רבי שמואל א"ר זירא ר' יעקב בר אחא בשם ר' אבינא דברי הכל היא. א"ר יוסי תמן בבא בשטר ובחזקה הכא בבא בשטר

א"ר יודן תמן כבא בשתי כיתי עדים, הכא ככופר בראיותיו.

ר' מרינוס הוה ערב לכלתיה והוו דיינין קמי רבי חמא אבי בר קפרא ור' הושעיה מדהודה א"ל יהבית. שאלון לרבי חייה רובה שאל ר' חייה לרבי. המתחייב בב"ד לא כל הימינו. מאי לא כל הימינו? רבי אבהו בשם רבי יוחנן אם מעצמו משלם נאמן לומר נתתי, ואם מפי אחרים לא כל הימינו.

רבי בון בר כהנא אמר אף בשבועות כן. מהו אף בשבועות כן? רבי אבהו בשם רב יוחנן אם מעצמו נשבע נאמן לומר נשבעתי אם מפי אחרים לא כל הימינו:

הלכה ג משנה ליטרא זהב לי בידך אין לך בידי אלא ליטרא כסף פטור.

דינר זהב לי בידך אין לך בידי אלא דינר כסף וטריסין ופונדיון ופרוטה חייב. שהכל מין מטבע אחד:

גמרא שמונה של זהב יש לי בכיס, ונמצאו שמונה דינרי זהב. או חמשים סלע, ונמצאו מאתים דינר. או מאתים דינר, ונמצאו חמשים סלע. הרי אילו חולין.

שמונה דינרי זהב יש לי בכיס ונמצאו חמשים סלע, הרי אילו שני.???יש

חילוק אים אומר "זהב" או "מטבע של..."

ליטרא זהב לי בידך אין לך בידי אלא ליטרא כסף פטור. דינר זהב יש לי בידך אין לך בידי אלא דינר כסף, א"ר יעקב בר אבינא בקדמיתא הוינן אמרין דינר זהב פרוטרוט רוצה לפרט דווקא דינרי זהב אינן פרוטרוט. אילו מר דינרי זהב זהוב יאות. אשכח תני דינר זהב זהוב פטור: דווקא כשאומר "זהוב"

הלכה ד משנה כור תבואה לי בידך, אין לך בידי אלא לתך קטנית, פטור

כור פירות לי בידך אין לך בידי אלא קטנית, חייב שהקטנית בכלל הפירות

טענו חטים והודה לו בשעורים פטור ור"ג מחייב

הטוען לחבירו בכדי שמן והודה לו בקנקנים אדמון אומר הואיל והודה מין הטענה ישבע וחכמים אומרים אין הודייה מן הטענה אמר רבן גמליאל רואה אני את דברי אדמון

טענו כלים וקרקעות הודה בכלים וכפר בקרקעות בקרקעות וכפר בכלים פטור, הודה במקצת הקרקעות פטור במקצת הכלים חייב,

שהנכסים שאין להן אחריות זוקקין את הנכסים שיש להן אחריות לישבע עליהן:

גמרא ר' אמי בשם ר' יוחנן מתני' בטענו חיטים והודה לו בשעורי' אבל טענו שני מינין והודה לו באחד מהן דברי הכל פטור. א"ר אבהו בהדא

דרבי אמי מאי דא דתנינן רבן גמליאל מחייב. בא להודיעך כח רבן גמליאל עד היכן מחייב.

רבי חייה בשם רבי יוחנן לא סוף דבר בטענו חטים והודה לו בשעורים אלא אפילו טענו שני מינין והודה לו באחד מהן, דברי חכמים פטור.

ריש לקיש אמר לא יהא דבר אלא בשטענו חטים והודה לו בשעורים, אבל שני מינין והודה לו באחד מהן, דברי הכל חייב.

כהדא דריש לקיש. חד בר נש אזל בעי מידון קמי רב דהוה מטען לחבריה חטין שעורין וכוסמין, אמר ליה רב המתן עד דיגלגל עלך כל דבעי, ובסופא תישתבע על כולן.

אמר רבי אבהו כך משיב ריש לקיש לרבי יוחנן על דעתך דאת מר טענו שני מינין והודה לו באחד מהן דברי חכמים פטור, והתנינן טענו חטים וקרקעות והודה לו בכלים וכפר בקרקעות, בקרקעות וכפר בכלים, כלים וכלים פטור, כלים וקרקעות לא כ"ש?! אמר ליה לזוקקו לשבועה דו מתניתא, שהנכסים שיש להן אחריות זוקקין הנכסים שאין להן אחריות לישבע עליהן.בבלי

ואפילו על דריש לקיש לית היא פליגא דתנינן הטוען לחבירו כדי שמן והודה לו בקנקנים. מה נן קיימין? אם בשטענו קנקנים ושמן כל עמא מודיי שיש הודייה מהטענה, אם בשטענו קנקנים ולא הודהאלא בשמן כל עמא מודו שאין הודייה מהטענה. רבי זירא ור' אבהו בשם שמואל בשטוענו קנקנים ושמן, אהן אמר קנקנים ולא שמן ואהן אמר שמן ולא קנקנים. ??? ראה בבלי

רבי לעזר בשם ר' אבין מפיק לישנא "מחצין דמשח"=כדי שמן וישאלוניה? בהוא דאישתתק.

כיני מתניתא: כפר במקצת כלים חייב, במקצת קרקעות פטור:

הלכה ה משנה אין נשבעין על טענת חרש שוטה וקטן ואין משביעין את

הקטן, אבל נשבעין לקטן ולהקדש:כשבא לגבות מהם

גמרא כתיב כי יתן איש אל רעהו פרט לקטן. עד כדון כשנתן לו קטן ותבעו קטן נתן לו קטן ותבעו גדול? תלמוד לומר רעהו עד שיהא נתינתו ותביעתו שוין.

א"ר בא בר ממל לית הדא פשיטא על דרבי יוחנן דאמר הטוען לחבירו טענת גנב באבידה חייב, איכן אבידתי אמר לו נגנבה.למה ייגרע שומר הנשבע לקטן מכופר באבידה? א"ר בא תיפתר שאמר לו עד שאת קטן תבעתני ונפטרתי משבועתך.אף שחוזר ותובעו כשהוא גדול--אים כבר תבעו כשהוא קטן, ויצא הדין שאין נשבעין (שבועת שומרים) לקטן---שוב אין מזדקקין לו

שבועת ה' תהיה בין שניהם להוציא היורש. רבי אילא בשם רבי יסא ביורשין היא מתני'דלקמן (וכן יתומים מן יתומים לא ייפרעו אלא בשבועה) וקשיא

בין שניהם- אינה זזה מבין שניהם לעולם אם המשביע משביע לשקר סוף לצאת עליו אם הנשבע נשבע לשקר סוף לצאת עליו. מאי טעמא? הוצאתיה נאם ה' צבאות ובאה אל בית הגנב ואל בית הנשבע בשמי לשקר וגו'. א"ר שמואל בר נחמן מלאכי חבלה אין להן קפיצין ומה טעמא משוט בארץ ומתהלך בה.... ברם הכא וכלתו את עציו ואת אבניו. בא וראה דברים שאין האש שורפן שבועת שוא מכלתן ר' יונה אמר על שקר ר' יוסי אומר אף על האמת.

חגיי דריש כהדא דר' יוסי. עובדא הוה בחדא איתא דאזלת מיערוך גב חבירתה, והוה קטיר בשיטיה דקולסיתה תרין דינרין, נפלו לה ואיערכו גו עיגולא, הפכת, בעייא להו גו ביתא ולא אשכחתון. חזרת לגבה אמרה לה הבי לי ב' דינרין דנפיל לי גו ביתיך! אמרה לה לא ידענא! אי ידעה בהו, תיקבור ברה! קברתיה. מי עלון מיקבריא שמעת קלא אמרה אילולא דהות ידעה בהון לא קברתיה. אמרה אין ידעה בהון היא איתא תקבור ברא חורנה! קברתיה. עלין מנחמתא וקצון חד עיגול, ואשכחון תרין דינרייא עריכין גו עיגולא, הדא מילת' אמרה בין זכיי בין חייב לשבועה

לא תיעול:אפילו נשבעה על האמת--כי לא ידעה שנמצא בתוך ככרה, לא פלטה מקללה

הלכה ו משנה אילו דברים שאין נשבעין עליהן: העבדים והשטרות והקרקעות וההקדשות אין בהן לא תשלומי כפל ולא תשלומי ארבעה וחמשה שומר חנם אינו נשבע נושא שכר אינו משלם

ר"ש אומר דברים קדשים שהוא חייב באחריותן נשבעין עליהן ושאינו חייב באחריותן אין נשבעין עליהן

ר"מ אומר יש דברים שהן כקרקע ואינן כקרקע ואין חכמים מודין לו כיצד? אמר עשר גפנים טעונות מסרתי לך והלה אומר אינן אלא חמש רבי מאיר מחייב וחכמי' אומרין כל המחובר לקרקע הרי הוא כקרקע:

גמרא עבר ונשבע, רבי יוחנן אמר מביא קרבן על השבועה ר' לעזר אומר אינו מביא. א"ר אבין בר חייה כן משיב רבי יוחנן לרבי לעזר לא אם אמרת בשבועת העדות שנוהגת בעבדים ובשטרות ובקרקעות, תאמר בשבועת הפקדון שאינה נוהגת בעבדים ובשטרות ובקרקעות. ושבועת העדות לאו בב"ד? ובית דין מוסרין שבועה לחשוד.?????=עבד שקפץ ונשבע אלא בשעבר ונשבע ותימר מביא קרבן על השבועה, וכא עבר ונשבע מביא קרבן על השבועה.

ואית דבעי נישמעינה מהדא חמור או שור או שה מה אילו מיוחדין שיש בהן שבר ושבויה ומתה יצאו קרקעות שאין בה שבר ושבויה ומתה אוציא קרקע ולא אוציא עבדים. מה אילו מיוחדין שאין להן קנס יצאו עבדים שיש להן קנס. אוציא עבדים ולא אוציא שטרות שיש להן קנס. מה אילו מיוחדין שיש להן אונאה יצאו שטרות שאין להן אונאה מיכן אמרו המוכר שטרות לבסם יש לו אונאה.

ר' ישמעאל דרש או נפש כי תשבע כלל, להרע או להיטיב פרט, לכל אשר יבטא חזר וכלל כלל ופרט וכלל אין אתה דן אלא כעין הפרט. מה הפרט בתביעת ממון ולעצמו ומוציא בדין ויש לו דמי' ודמיו קצובין ובמטלטלין

ופטור על העונש ועל הקנס.

בתביעת ממון- פרט לאומר לחבירו תן לי מאתים זוזים שאמרת ליתן לי ולא נתתה.

לעצמו- פרט לאומר לחבירו אנסת ופיתיתה בת פלוני

ומוציא בדין- פרט לאומר לחבירו קיללתני ובייישתני שפטור.

ויש לו דמים- פרט לשטרות.

ודמיו קצובין- פרט לעבדים.

ובמטלטלין- פרט לקרקעות.

ופטור על העונש- פרט לאומר לחבירו הדלקת גדישי בשבת שפטור.

ופטור על הקנס- פרט לתשלומי כפל ותשלומי ארבעה וחמשה שהן קנס.

המקרע שטרות חבירו חוץ מדעתו רבי חנניה ורבי מנא חד אמר חייב וחד אמר פטור. מאן דאמר חייב משום קנס ומאן דאמר פטור כסותם פי עידי חבירו. ודא ארמלתא דתפשה שטרייא כאינש דצייר פומהון דשהדייא דלא ישהדון.

אמר רבי אמי אילין דכתבין על מנת שיש לי רשות לגבות ממטלטלין לא גבי. א"ר מנא אין כתב ומר,אים כתב כן ואמר כן אף ע"ג דלית בי דינא יהיב, גבי.

ר"ש אומר אחד קדשי קדשים ואחד קדשים קלין שחייב באחריותן קורא אני בהן וכחש בעמיתו, ושאין חייב באחריותן קורא אני בהן בה' וכחש.

רב הונא אמר אחד קדשין כשירין ואחד קדשי פסולין???בע"מ שחייב באחריותן אע"פ שהן לה', קורא אני בהן וכחש בעמיתו בפיקדון, ושאין חייב באחריותן קורא אני בהן בה' וכחש ולא בעמיתו כחש:

הלכה ז משנה אין נשבעין אלא על דבר שהוא במידה ובמשקל ובמיניין כיצד? אמר לו בית מלא מסרתי לך, כיס מלא מסרתי לך, והלה אומר איני

יודע אלא מה שהינחת אתה נוטל פטור

זה אומר עד הזיז וזה אומר עד החלון חייב:

גמרא א"ר חנינה זה אומר מנורה גדולה וזה אומר מנורה קטנה חייב. והתנן אין נשבעין אלא על דבר שבמדה ושבמשקל ושבמיניין! א"ר בא בר ממל תיפתר במנורה של חליות

זה אומר אזור גדול וזה אומר קטון. תני רבי חייה ולא ידעין מה תני. אין תימר חייב, מתני' פליגא דתנן אין נשבעין אלא על דבר שבמידה ושבמשקל ושבמניין, אין תימר פטור מתני' פליגא, דתנן זה אומר גדול וזה אומר קטן יישבע המוכר שהקטן מכר. זה אומר איני יודע וזה אומר איני יודע יחלוקו:

הלכה ח משנה המלוה את חבירו על המשכון ואבד המשכון אמר לו סלע הלויתיך עליו ושקל היה שוה והלה אומר סלע הלויתני עליו וסלע היה שוה פטור

סלע הלויתיך עליו ושקל היה שוה והלה אומר לא כי אלא סלע הלויתני עליו ושלשה דינרין היה שוה חייב

סלע הלויתני עליו ושתים היה שוה והלה אומר סלע הלויתיך עליו וסלע היה שוה פטור

סלע הלויתני עליו ושתים היה שוה והלה אומר לא כי אלא סלע הלויתיך עליו וחמשה דינר היה שוה חייב

מי הוא הנשבע? מי שהפקדון אצלו שמא יישבע זה ויוציא הלה את הפיקדון:

גמרא א"ר יוחנן נאמן המלוה לומר עד כדי המשכון הלויתיך. מתניתא אמרה אף הלוה נאמן דתנינן סלע הלויתיך עליו ושקל היה שוה והלה אומר לא כי אלא סלע הלויתני עליו וסלע היה שוה פטור.

חד בר נש קם עם חבריה בשוקא א"ל תרין דינרין לי בידך ומושכונך שוי

תרין דינרין. א"ל חד דינר נא בעי למיתן לך ומשכוני טבל תרין דינרין אתא עובדא קומי דייני נהרדעא אמרי כיון דכל עמא מודו דמשכונא טב תרין דינרין, אוחרנא ייתי עלוי שהדי. ולא שמע דמר רבי יוחנן נאמן המלוה עד כדי משכונו.

חד בר נש קם עם חבריה בשוקא וארים סבינתיה,טליתו אמר לית הדין סדינא נפיק מן ידי עד דתתן לי מה דאית לי בידך!! אתא לקמיה שמואל א"ל הב ליה סבינתיה וזיל דון עימיה. מה שמואל כדייני דנהרדעא?שאינו נאמן לטעון על המשכון כדיי דמיו? אמר, תמן הוחזק המשכון בידו הכא לא הוחזק המשכון בידו.

שמואל אמר שאין השבועה זזה מביניהון, אם ישבע המלוה הרי זה נשבע ונוטל, ואם ישבע הלוה מוציא הלה את הפקדון. מי הוא הנשבע? מי שהפקדון אצלו.

רב וריש לקיש אמרי על רישא סיפא דרישא:

סלע הלויתני עליו כו'. והלה אומר איני יודע. ר' בא רב הונא בשם רב אמר אנת לית ידע אהן ידע.=מתוך שא"י לישבע משלם רבי יהושע דיומא בעא קומי רבי יונה תמן את אמר לית את ידע, אהן ידע! וכאמנה לי בידך והלה אומר א"י, פטור! את מר הכין! תמן יש חילול שבועהחלות שבועה(יש הודאה במקצת) הכא לית חילול שבועה:

מסכת שבועות פרק ז

הלכה א משנה כל הנשבעין שבתורה נשבעין ולא משלמין

אילו נשבעין ונוטלין: השכיר הנגזל והנחבל ושכנגדו חשוד על

השבועה והחנווני על פינקסו

השכיר כיצד? אמר לו תן לי שכרי שיש לי בידך הוא אומר נתתי והלה אומר לא נטלתי הרי זה נשבע ונוטל

רבי יהודה אומר עד שיהא שם מקצת הודייה אמר לו תן לי שכרי חמשים דינר שיש לי בידך והוא אומר התקבלתה מהם דינר זהב:

גמרא ממשמע שנאמר שבועת ה' תהיה בין שניהם אין אנו יודעין שאם לא ישבע ישלם, מה ת"ל ולקח בעליו ולא ישלם? אלא מכיון שקיבלו בעלים שבועה הוא פטור מלשלם.???"שבועה קניא"

???הסבר לפיסקה הקודמתלא א"ר אסי בשם רבי יוחנן דברי רבי מאיר ממשמע לאו אתה שומע הן ולקח בעליו ולא ישלם הא אם לא ישבע ישלם?!

רבי חגיי בעא קומי רבי יוסי ולמה לי כרבי מאיר אפילו כרבנן.

א"ר חנינה הכל מודין בלשון תורה ממשמע לאו אתה שומע היןואזלא פיסקה 1 אף לרבנן מה פליגין בלשון בני אדם. **הגהתי**

תני רבי חייה מתנה שומר חנם ושומר שכר להיות כשואל.

אמר ר' אבין על ידי שבעל הבית עסקיו מרובין תיקנו בשכיר לישבע וליטול. ודכוותה תיקנו בבעל הבית שאם עבר זמנו שלא ישבע ויטול.

תני ר' חייה: אם יש עדים שתבעו בזמנו אפילו לאחר שנה נשבע

ונוטל. א"ר יוסי אין לו אלא אותו היום בלבד. רבי יונה אמר אתפלגון רבי יוסי בי רבי חנינה וריש לקיש חד אמר תבעו ביום אין לו אלא יום. לילה אין לו אלא לילה. וחרנה אמר: מילתא אוחרי בשתבעו ואמר נתתי, השכיר נאמן אבל אם אמר "לא אתן" ושוב טוען שאח"כ "נתן" חזקה נתן. ולא ידעין מאן אמר דא ומאן אמר דא. ממה דמר ר' חמא בר עוקבה בשם ריש לקיש תבעו ביום אין לו אלא יום, לילה אין לו אלא לילה. הוי רבי יוסי בר חנינה דאמר בשתבעו ואמר נתתי אבל אמר לו אתן חזקן נתן.

א"ר מנא פעמים שתבעו אחר זמן ונעשה בתוך זמנו ונשבע ונוטל. היך עבידא? תבעו ביום 17, ואמר לו "לא אמר לך מאותו היום נתתי?" "כבר אמרתי לך ביום פלוני, כשתבעתני,"נתתי" " אותו היום נעשה כמי שהוא אתמול, נותן לו שיעור אחר. ונשבע עד הערב של 17

הקדים לו שכרו (לפי דברי בעה"ב) בדא נשבע ונוטל. היה המשכון בידו, בדא נוטל בלא שבועה.

היה עבד. וב"ד מוסרין שבועה לעבד?! היה חשוד ובית דין מוסרין שבועה לחשוד?! היו שניהן חשודין תפלוגתא דרבי מאיר ורבי יוסי. היו שניהן חשודין חזרה שבועה למקומה דברי רבי יוסי רבי מאיר אומר יחלוקו.

פשיטא מת בעל הבית השכיר נשבע ליורשיו, ואפילו מת השכיר יורשיו נשבעין ליורשי בעל הבית?! כלום תיקנו אלא בשכיר שמא ביורשיו?!

א"ר לעזר כשתבעו בעדים ???ל"ש אלא ששכרו בעדים--אבל שכרו שלא בעדים, מגו...בבלי יכיל מימר ליה נתתי לך שכרך. א"ר יוחנן אין אומר בממון

"מאחר" מאחר דיכיל מימר ליה לא שכרתיך יכיל מימר ליה שכרתיך ונתתי לך שכרך.

מתניתא פליגא על רבי לעזר: במה דברים אמורים בשזה אומר נתתי וזה אומר לא נטלתי, נתתי לך שכרך והוא אומר לא נטלתי. שכרתני והוא אומר לא שכרתיך, המוציא מחבירו עליו הראייה. וקשיא על דרבי לעזר, אם באומר בעדים שכרתני, והלה אומר לא שכרתיך?!

רבי בא קרתיגנא בעי יום אחד עשית עמי ונתתי לך והלה אומר ב' ימים עשיתי עמך ולא נתת לי כלום. פשיטא יום ראשון נוטל בלא שבועה.???יום שני אינו נוטל אפילו בשבועה שנייה ראשונה שיש "מגו" תפלוגתא דרבי יוחנן ורבי לעזר. סלע אחד פסקתי לך ונתתיה לך והלה אומר שני סלעים פסקתה לי ולא נתתה לי כלום. פשיטא סלע ראשונה נוטל בלא שבועה, שנייה תפלוגתא דרבי יוחנן ורבי לעזר.

רב הונא אמר אם בשנשבע הביא עדים היתה עומדת באבוס, כבר גזלתו שבועה. ש"ח שנשבע--קנאתו שבועה (בבלי)

מתניתא פליגא על רב הונא: איכן שורי? אמר לו אבד. משביעך אני ואמר אמן. ועדים מעידין שאכלו משלם הקרן הודה מעצמו משלם קרן וחומש ואשם. מתניתא בשאכלו ואח"כ נשבע לו ממה דמר רב הונא בשנשבע לו ואחרי כן אכלו.

מחלפה שיטתיה דרבי יהודה תמן חנווני המוכר פירות(סוף פרק) אמר אפילו לא יודה אי"צ "הודאה במקצת" לר"י, והכא אמר עד שיודה! תמן על ידי שאינו כעין שבועת תורה ???דדמי קצת להיסת, אפילו לא יודה, ברם הכא ע"י

שהן כעין שבועת תורה, עד שיודה

מהו לגלגל שבועת תורה על שבועת תקנה [תמן זה נשבע ואינו משלם, ברם הכא זה נשבע ונוטל וזה נשבע ואינו משלם?] נישמעינה מן הדא: מגלגלין שבועת תורה על שבועת תורה, שבועת תקנה על שבועת תקנה, שבועת תורה על שבועת תקנה, שבועת תקנה על שבועת תורה. :

הלכה ב משנה הנגזל כיצד? היו מעידין אותו שנכנס לתוך ביתו ומישכנו שלא ברשות, אמר לו תן לי כיליי שנטלתה! והוא אומר לא נטלתי, ה"ז נשבע ונוטל.

ר' יהודה אומר עד שיהא שם מקצת הודייה. כיצד? אמר לו שני כיליי נטלתה והוא אומר לא נטלתי אלא אחת:

גמרא לתוך ביתו- לא לתוך חצירו. למשכנו- לא משום דבר אחר.

אמר רבי יצחק ובלבד בעדים.

נכנסו שנים למשכנו? ייבא כהדא יצא חבול מבין שניהן...

שניהן ראויין למשכנו.

ומה חמי ליה? בשראו שנים חובטין עליו במקלות.

ראוהו זורק צרורות ונמצאו שם כלים שבורין נוטל בלא שבועה.

מהו מיטעניניה מילון מפלגן?היכול לטעון עליו דברים מופלגים? ייבא כדא"ר יוחנן בר נש עתיר גו שוקא ומסכן גו ביתא, עתיר גו ביתא ומסכן גו שוקא. יש מתעשר ואין כל מתרושש והון רב.

רבי בא משתעי עובדא הוה באריסיה דבר זיזא דאפקיד גבי חד בר נש ליטרא דהבה. מית בר זיזא ואריסיה דבר זיזא. אתא עובדא קומי

ר' ישמעאל בי ר' יוסי אמר ומאן לימא לן דכל מה דהוי לאריסיה דבר זיזא לאו דבר זיזא אינון!! יתייהבון לבנוי דבר זיזא! אתון בנוי דבר זיזא אמר יסבון בנין רברבין פלגא, ומן דקיקין רבון כשהקטנים יגדלו יסבון פלגא. דמך נפטר ר' ישמעאל בי רבי יוסי אתא עובדא קומי ר' חייה רובה, אמר אין מהדא לית שמע מינה כלום. אית בר נש דלא בעי מפרסם נפשיה. יתייהבון לבנוי דאריסא! א"ל מריה דפיקדונא כבר יהבית פלגא! א"ל מה שנתת ע"פ ב"ד נתת ומה שאתה נותן ע"פ ב"ד אתה נותן! מהו דיימרון בני אריסא לבני בר זיזא, הבו לן מה דנסבתון. תן לני מה שנטלתם (שלא כדין) יכלין מימר לון מה שנעשה ע"פ ב"ד נעשה. מהו דיימרון דקיקיי' לרברבייא נחלוק עמכון? יכלין מימר לון מציאה מצאנו. א"ר יצחק אין בין רברבייא לדקיקייא אלא כמין שניתן להן מתנה:

הלכה ג משנה הנחבל כיצד? היו מעידין אותו שנכנס לתוך ידו שלם ויצא חבול אמר לו חבלתה בי והוא אומר לא חבלתי הרי זה נשבע ונוטל

רבי יהודה אומר עד שיהא שם מקצת הודייה כיצד אמר לו חבלת בי שתים והוא אומר לא חבלתי אלא אחד:

גמרא רבי יהודה היה קורא חבטי??? כל זמן שהן חוככין זה בזה הרי זה נשבע ונוטל.

היה נשוך במקום שאינו יכול לישוך עצמו נוטל בלא שבועה. לאחר זמן זה אומר חבלת בי וזה אומר לא חבלתי הרי זה כשאר הטענות:

הלכה ד משנה וכשנגדו חשוד על השבוע' כיצד? אחד שבועת העדות ואחד שבועת הפקדון ואפילו שבועת שוא היה אחד מהן

משחק בקוביא מלוה בריבית מפריח יונים וסוחר שביעית שכנגדו נשבע ונוטל

היו שניהן חשודין חזרה שבועה למקומה דברי ר' יוסי ר"מ אומר יחלוקו:

גמרא אילו הן הפסולין: המשחק בקוביא זה המשח' בפסיפסין. אחד המשחק בפסיפסין ואחד המשחק בקליפי אגוזים ורימונים לעולם אין מקבלין עדותן עד שישבר פיספסיו ויבדק ויחזור בהן חזרה גמורה. המלו' בריבית אין מקבלין אותו עד שיקרע שטרותיו ויבדק ויחזור בהן חזרה גמורה. ומפריחי יונים זה הממרה יונים אחד ממרה יונים ואחד ממרה בהמה חיה ועוף אין מקבלין אותו עד שישבר פגימיו ויבדק ויחזור חזרה גמורה. סוחרי שביעי' זהו תגר שביעית אי זו תגר שביעית ישב לו כל שני שביעית ובשביעית התחיל נושא ונותן בפירות שביעית אין מקבלין אותו עד שתגיע שביעית אחרת ויבדק ויחזור חזרה גמורה. תני רבי יוסי שני שביעיות. רבי נחמיה אומר חזרת ממון לא חזרת דברים. שאמר להם הא לכם מאתים זוז וחלקום לעניים שכנסתי מפירות עבירה. הוסיפו עליהן הרועין והחמסנין והגזלנין וכל החשודין בממון עדותן בטילה אמר רבי אבהו ברועי בהמה דקה.

רב הונא אמר מאן תניתה מפריחי יונים? רבי ליעזר. דתנן[עדיות] מפריחי יונים פסולין לעדות אמר רבי מנא קומי רבי יוסי ועוד מהדא דסנהדרין כרבי ליעזר? אמר ליה דברי הכל היא הכא. אמר רבי יוסי יודעין היו שהיה פסול מעדות ממון ומה בא[ר"א] להעיד? אלא כשם שפסול מעדות ממון כך פסול מעדות נפשו'

ועידי החדש כעידי נפשו'. דתנינן תמן[ראש השנה] כל עדות שאין האשה

כשירה לה אף הן אינן כשירין לה. מאן תניתה? רבנין. רבנין כרבי ליעזר? מודיין ליה ופליגי עלוי.???

ר' הונא בשם ר' יונה כולהון כרבי ליעזר אתיין אילין פלוגוותא כאילין פלוגוותא דתני עד זומם פסול מכל עדיות שבתורה אבל אם נמצא זומם בעדות ממון אינו פסול אלא לאותה עדות בלבד ואתייא דרבי יוסי כרבנן ודר"מ כרבי ליעזר.

החשוד בשבועה מאימתי מקבלין אותו? משיבוא בב"ד ויאמר חשוד אני. מה נן קיימין אם בהוא דקאים חייב לחבריה שבועה. ובית דין מוסרין שבועה לחשוד?! אלא כן אנן קיימין בהוא דאזל מידון בבית דין דלא חכמין ליה שאין מכירין אותו ויימר לון ההוא גברא חשוד הוא. אף בהוא דקאים וחייב ליה שבועה ומחליה עליה.א"ן

שכנבדו יכול לישבע וליטול, וְהוא מוחל לו

רב הושעיה אמר קמי ר' אמי בשם רבנין דתמן חזרה שבועה לסיני רבי יוחנן בשם רבי ינאי חזרה שבועה לבעלין. מאן דמר חזרה שבועה לסיני כמי שאין כאן עדות המוציא מחבירו עליו הראיה ומאן דמר חזרה שבועה לבעלין ממה דהוא גברא חשוד ולא יכיל מישתבע לי קום שלם לי:

הלכה ה משנה והחנווני על פינקסו כיצד? לא שיאמר לו כתוב בפינקסי שאת חייב לי מאתים זוז אלא אמר לו תן לבני סאתים חטים ולפועלי בסלע מעות הוא אומר נתתי והן אומרים לא נטלנו הוא נשבע ונוטל והן נשבעין ונוטלין

אמר בן ננס אילו ואילו באין לידי שבועת שוא אלא הוא נוטל שלא בשבועה והן נוטלין שלא בשבועה:

גמרא חנווני על פינקסו, לא במקיף אמרו. שהוא אומר לו: כתבת בזה, מחוק בזה!

רבי אומר אומר אני שיהו אילו נשבעין בפני אילו מפני הבושה

הדא דתימר בשלא העמידו עמו, אבל העמידו עמו אין בעל הבית חייב כלום. כהדא דמר רבי יודה בר שלום סמכון כתפייא גבי קפילייא, העמיד הכתפים אצל החנווני אתון ואפקון דלא יהב לון. (לא רצה ליתן) אתא עובדא קומי רבי שמי ממה דאילו הוון קפילייא יימר מסבות, לית סופיהון דאילין ואילין מיסב, אלא יסבון מכבר: אים החנווני היה אומר "נתתי"

אין סופו(של פועל) לחזור וליטול, שהרי כבר נטל (מבעה"ב) מיד כש"הסכים"

הלכה ו משנה אמר לחנווני תן לי בדינר פירות ונתן לו, אמר לו תן לי את הדינר אמר לו נתתיו לך ונתתו באנפלי ישבע בעל הבית

נתן לו את הדינר אמר לו תן לי הפירות אמר לו נתתים לך והולכתים לתוך ביתך ישבע החנווני

ר' יהודה אומר כל שהפירות בידו ידו לעליונה

אמר לשולחני תן לי בדינר מעות ונתן לו אמר לו תן לי את הדינר אמר לו נתתיו לך ונתתו באנפלי ישבע בעל הבית

נתן לו את הדינר אמר לו תן לי את המעות אמר לו נתתים לך והשלכתם לתוך כיסך, ישבע השולחני

רבי יהודה אומר אין דרך השולחני להיות נותן איסר עד שהוא נוטל את דינרו:

גמרא רבי חנינא אמר במחלוקת. כדמפרש אמר רבי יודה אימתי? בזמן שהיתה הקופה מונחת בין שניהן, אבל אם היתה יוצאה

מתחת ידי אחד מהן עוד היא במחלוקת.תליא מי אוחז הפירות--ויש "חילוק" בין רישא לסיפא

הדא דתימר שולחני אין דרכו... באכסנאי, אבל בבן עיר דרכו ליתן איסר עד שלא יטול דינרו:

הלכה ז משנה כשם שאמרו הפוגמת כתובתה לא תיפרע אלא בשבועה ועד אחד מעידה שהיא פרועה לא תיפרע אלא בשבועה מנכסים המשועבדין ומנכסי יתומין והנפרעת שלא בפניו לא תיפרע אלא בשבועה

וכן היתומין לא יפרעו אלא בשבועה שלא פקדנו אבא שלא אמר לנו אבא ושלא מצינו שטר בין שטרותיו של אבא ששטר זה פרוע

העיד רבי יוחנן בן ברוקה שאפילו נולד הבן לאחר מיתת האב הרי זה נשבע ונוטל

רבן שמעון בן גמליאל אומר אם יש עדים שאמר האב בשעת מיתתו שטר זה אינו פרוע נוטל שלא בשבועה:

גמרא א"ר זירא כולהון כעין שבועת תורה ירדו להן.יש בכולם קצת מודה וכו' וכתובת אשה לא הוחזקה בידו להגבות אלא כמי שגבת,שטר העומד לגבות, כגבוי מיכן והילך והוא כתובעה שטר של מאתים פרוע ואומרת אינה אלא מנה, נפרעת בלא שבועה.

תמן תנינן הפוגמת כתובתה לא תיפרע אלא בשבועה. כיצד היתה כתובתה אלף זוז ואמר לה התקבלת כתובתיך והיא אומרת לא התקבלתי אלא מנה לא תיפרע אלא בשבועה. תני הפוגמת אבל לא הפוחתת. רב חסדא בעו בגין דהלך תרתין פסיעתא הוא?! מפני

שפגמו בבית דין את מר אינו גובה?!

ר' יוחנן בשם ר' ינאי אין נפרעין מניכסי יתומין קטנים אלא בשרבית אוכלת בו. ר' נתן אומר אף לכתובת אשה. א"ר מנא מפני מזונות.

אמר רבי מתנייא מאן חייש למזונות? ר' שמעון. דרבי שמעון אומר במגבה הדבר תלוי. ???בכתובות 4:1 עד שתגבה ממש את הכתובה עדיין יש לה מזונות, ע"כ יש לסלקה מהר ולפרוע לה... מאי כדון? לרבנן מ"ט? משם חינה כדי שיהו קופצין עליה לישאנה.

רבי נתן אומר אף לגזילה ולנזקין. נזקקין לגבות מיתומים א"ר יוסי אף נן תנינן תרתיהון. לגזילה מהכא- אם היה דבר שיש בו אחריות חייב לשלם. לנזקין מהכא- אין נפרעין מניכסי יתומין קטנים אלא מזיבורית. כיני מתניתא אין נפרעין מנכסי יתומין קטנים לנזקין אלא מזיבורית.

והתני יעמוד הבן תחת האב, הנזקין שמין להן בעידית, ובעל חוב בבינונית וכתובת אשה בזיבורית! ...כאן בגדול כאן בקטן

הכא את מר אין נשבעין על טענת חרש שוטה וקטן, והכא את מר אבל נשבעין לקטן ולהקדש!! בנפרעין מניכסי קטן. צריך לישבע ונפרעין מאדם שלא בפניו?! כגון קטן=שלב"פ אמר רבי ירמיה תיפתר בשרבית אוכלת בו. ובית דין גובין רבית?! תיפתר בערב לו מגוי.

ליכסה שם גוי אמר קומי רבי מנא, אנן עבדין טבות סגין מינכון. אנחנו עושין טוב יותר מכם.. אנן משלחין דיאטיגמתין "הזמנה לדין" אין אתא הא טבות, ואין לא אתא אנן מחלטין ניכסוי. א"ל אף אנן עבדין כן! מכרזינן

שלשים יומין,כדי להשיג שומא טובה אין אתא טבות, ואי לא מחלטינן ניכסוי. א"ל הגע עצמך דהוה בזווי רחיקי? א"ל אנן משלחין שלשה איגרות חדא גו שלשים יומין וחדא גו שלשים יומין וחדא גו שלשים יומין אין אתא הא טבות ואי לא מחלטינן ניכסוי. א"ר חנינה ושעמד בדין וברח, אבל אם לא עמד בדין לא מחלטינן ולא מכרזינן.

שייך בפרק הכותב(כתובות)אשכח תימר חנן ורבי שמעון שניהן אמרו דבר אחד. היך מה דתימר הלכה כחנן ודכוותה הלכה כרבי שמעון.

רב אמר מת הלוה המלוה נשבע ליורשיו, ואפילו מת המלוה יורשי מלוה נשבעין ללוה, אבל אם מת לוה תחילה ואח"כ המלוה כבר נתחייב המלוה לבני לוה שבועה ואין אדם מוריש שבועתו לבניו. שמע ר' יוחנן ואמר: יאכל הלה וחדי?!

רב חייה בר אשי בשם רב: שטר=שובר היוצא מתחת ידי המלוה בכתב ידו פסול, אני אומר מתעסק היית בשטרותיך. הא מתחת ידי אחר כשר. רבי אבינא בשם שמואל לעולם פסול עד שיצא מידי הלוה בכתב ידי מלוה. מאי כדון?מתי מהני סימפון היוצא מתחת יד המלווה(כבמתניתין "שלא מצינו..." א"ר יוסי בי רבי בון תיפתר דברי הכל בדייתקי:שטר צוואה

הלכה ח משנה ואילו נשבעין שלא בטענה השותפין והאריסין והאפיטרופין והאשה הנושאת ונותנת בתוך הבית ובן הבית אמר לו מה אתה טועניני? רצוני שתשבע לי! חייב.

חלקו השותפין והאריסין אינו יכול להשביען

נתגלגלה לו שבועה ממקום אחר מגלגלין עליו את הכל

והשביעית משמטת את השבועה:

גמרא א"ר יוסי הדא אמרה בנושא ונותן שלא בחשבון, אבל בחשבון לא בדא. ואהן בן בית, עוד הוא בנושא ונותן שלא בחשבון.

ר' זעירא כהדא דר' יוסי חד בר נש אזל למידן קמי ר' זעירא וחייבו שבועה על תרין דינרין א"ל לאו תרין דינרין אני חייב לך הא טריפין לך. א"ל ומילת פלן ופלן. א"ר זירא או הב ליה כל דתבע לך או אישתבע ליה כל דמגלגל עלך.

עד כמה מגלגלין עליו? א"ר יוחנן עד כדי שיאמר לו עבדי אתה. הגע עצמך שהיה כהן? ועבד עברי, וכי יש עבד בזמן הזה?

א"ר שמואל בר רב יצחק שמרה.שומר פקדון פטור לישבע אחר שביעית דלא כן מה נן אמרין? שמרה לא בטליה. היא בעל בעל. מה בעל שנאמר להלן משמיט אף כאןונקרב בעל הבית... משמיט.???

דברים שהן משה ידו, שביעית משמטתו ומשמטת שבועתו, ושאין משה ידו???כגון פקדון אין שביעית משמטתו לא אותו ולא שבועתו. כל ששביעית משמטתו משמטת שבועתו וכל שאין שביעי' משמטתו אינה משמט' שבועתו:

א׳ ארבעה שומרין הן שומר חנם והשואל נושא שכר והשוכר שומר חנם נשבע על הכל השואל משלם את הכל נושא שכר והשוכר נשבעים על השבר ועל השבויה ועל המיתה ומשלמין את

האבידה ואת הגניבה

ב׳ אמר לשומר חנם איכן שורי אמר לו מת והוא שנשבר או נשבה או נגנב או אבד נשבר והוא שמת או נשבה או נגנב או אבד נשבה והוא שמת או נשבר או נגנב או אבד נגנב והוא שמת או נשבר או נשבה או אבד אבד והוא שמת או נשבר או נשבה או נגנב משביעך אני ואמר אמן פטור

ג׳ איכן שורי אמר לו איני יודע מה אתה שח והוא שמת או נשבר או נשבה או נגנב או אבד משביעך אני ואמר אמן פטור

ד׳ איכן שורי אמר לו אבד משביעך אני ואמר אמן והעדים מעידין אותו שאכלו משלם את הקרן הודה מעצמו משלם קרן וחומש ואשם

ה׳ איכן שורי אמר לו נגנב משביעך אני ואמר אמן והעדים מעידין אותו שגנבו משלם תשלומי כפל הודה מעצמו משלם קרן וחומש ואשם

ו׳ אמר לאחד בשוק איכן שורי שגנבתה והוא אומר לא גנבתי משביעך אני ואמר אמן והעדים מעידין אותו שגנבו משלם תשלומי כפל טבח ומכר משלם תשלומי ארבעה חמשה ראה עדים ממשמשים

ובאין ואמר גנבתי אבל לא טבחתי ולא מכרתי אינו משלם אלא קרן

ז׳ אמר לשואל איכן שורי אמר לו מת והוא שנשבר או נשבה או נגנב או אבד נשבה והוא שמת או נשבר או נגנב או אבד נגנב והוא שמת או נשבר או נשבה או אבד אבד והוא שמת או נשבר או נשבה או נגנב משביעך אני ואמר אמן פטור

ח׳ אמר לו איכן שורי אמר לו איני יודע מה אתה שח והוא שמת או נשבר או נשבה או נגנב או אבד משביעך אני ואמר אמן חייב

ט׳ אמר לנושא שכר והשוכר איכן שורי אמר לו מת והוא שנשבר או נשבה נשבה והוא שמת או נשבר נשבר והוא שמת או נשבה נגנב והוא שאבד אבד והוא שנגנב משביעך אני ואמר אמן פטור

י׳ מת או נשבר או נשבה והוא שנגנב או שאבד משביעך אני ואמר אמן חייב אבד או שנגנב והוא שמת או נשבר או נשבה פטור זה הכלל כל הנשבע להקל על עצמו חייב להחמיר על עצמו פטור סליק פירקא

ה״א ארבעה שומרין הן כו׳ אמר רבי יוחנן ארבעה

שומרין הן ואין חייבין אלא דרך קניין

ר׳ יעקב בר אחא בשם ר׳ לעזר אף לעניין גזילה אין חייבין אלא דרך קיניין אמ׳ רבי יוסי בי רבי בון ומתניתא אמרה כן המקבל שדה מחבירו כו׳ רבי חנניה אמר רבי בון אף בגניבה אין חייבין אלא דרך קיניין רבי חנניה בשם רבי פינחס ומתניתא אמרה כן היה מושכו ויוצא ומת ברשות הבעליי פטור הגביהו או הוציאו מרשות הבעלים ומת חייב הגביהו ברשות הבעלים כמי שיצא כל רשות הבעלים היו מושכו ויוצא עד שיצא כל רשות הבעלים

ר׳ אבהו בשם רבי יוחנן בעומדת באבוסו. של שומר, חייב

השומר באונסין

רבי בון בר חייה בעי אם בעומדת באבוסו אפילו לא משך! אלא כי נן קימין בעומדת ברשות הרבים. מה רבי בון בר חייה כבית שמאי? דבית שמאי אומרים ילקה בחסר ויתר חייב בשליחות יד על המחשבה!*** מה נן קיימין אם בעומדת ברשות הרבים וחשב לגוזלה, ומתה באותה המחשבה, דברי הכל פטור. אם משך דברי הכל חייב.*** אלא כי נן קיימין בעומדת באבוסו כדאמר רבי בון בר חייה כבית שמאי?! אמר רבי בון תמן בשולח יד כקונה שלא מדעת

הבעלים ברם הכאבשומר כקונה מדעת הבעלים

כתיב כי יתן איש אל רעהו וגו׳ לשמור ולא לקרוע לשמור ולא להשליך לשמור ולא ליתן במתנה אמר רבי יוסי והוא שאמר ליתן מתנה לכל מי שירצה אבל אמ׳ לפלוני מכיון ששמירתו עליו כמי שהוא עליו תני וגונב מבית האיש לא מראש גגו א״ר לעזר הדא דאת מר בגג שאינו מבוצר אבל בגג מבוצר כבית הוא

תני וגונב מבית האיש לא מבית השואל.פטור מלשלם כפל לבעלים ומר וגונב מבית האיש לא מבית נושא שכר והשוכר!! מכיון ששמירתו עליו כמי שהוא עליושפיר

..״קרינן ״מבית האיש

שתימצא אומר שלש פרשיות הן: התחתונה בשואל והאמצעית בנושא שכר והשוכר והעליונה בשומר חנם שואל לפי שנהנה את הכל משלם את הכל נושא שכר והשוכר לפי שנהנה מקצת ומהנה מקצת נשבע מקצת ומשלם מקצת שומר חנם שאין לו הנייה נשבע ויוצא

מהו נשבע? לא פשעתי. היו אחרים יודעין שלא פשע מאי?שיישבע שאינו ברשותו? נישמעינה מהדא הרי שנמצא הגנב ואין לו לשלם, מהו שיאמר לו בוא והשבע לי

שלא נתת עיניך בה לגוזלה? שאים "נתן עיניו לגוזלה"=שליחות יד, חייב על הכל ואם לא ימצא הגנב הא אם נמצא פטור אלמא

"אין משביעין אותו "לא שלחתי" וה"ן "אינו ברשותי

כתיב כי יתן איש אל רעהו חמור או שור או שה וגו' שבועת יי' תהיה בין שניהם גניבה אם גנוב יגנב מעמו אבידה ואם לרבות האבידה עד כדון כרבי עקיבה כרבי ישמעאל תני רבי ישמעאל מה אם גניבה שקרובה לאונסין את אמר משלם אבידה שאיני' קרובה לאונסין לא כל שכן

אין כתיב בשואל אלא שבורה, אבידה וגניבה מניין? ודין הוא מה אם נושא שכר והשוכר שאין משלמין שבורה ומתה, משלמין גניבה ואבידה, שואל שמשלם שבורה ומתה אינו דין שישלם אבידה וגניבה! ותני עלה הרי זה קל וחומ' שאין עליו תשובה. שבוייה מניין? נאמר כאן ונשבר או מת ונאמר להלן ומת או נשבר מה להלן שבויה עמהן אף כאן שבויה עמהן עד כדון כר' עקיבה כר' ישמעאל ר' ישמעאל כר' נתן ר' נתן או' או לרבות את השבויה. וכר"מ דאמר ג"ש במקום שבאת מה להלן נשבעין על האונסין אף כאן נשבעין על האונסין? לר"מ דון מינה ומינה, נימא דשבוייה בשואל נשבע עוד דר' נתן דר' נתן או' או מת לרבות את השבויה ויליף מפרשת שואל

גופא

רבי יודן בעי טענו טענת גנב של אונסין אמר לו בא ליסטיס מזויין ונטלה מהו שישלם תשלומי כפל של אונסין? האים ש״ש שפטר עצמו בטענת ליסטים מזויין, משלם כפל? בבלי
אמר רבי יוסי אין כיני ניתני שומר שכר והשוכר דתני לא מצינו בנושא שכר והשוכר שמשלם תשלומי כפל של אונסין ותני עלה זהו קל וחומר שאין עליו תשובה אמר רבי חנינה אם אומר את כן נמצאת אומר הרי זה קל וחומר שיש עליו תשובה דו יכיל מימר ליה מצינו בנושא שכר והשוכר שמשלם תשלומי כפל תאמר בשואל שאינו משלם תשלומי כפל בכל מקום ותני עלה הרי זה ק״ו שאין עליו תשובה ליפרוך : מה לש״ש (חייב בגניבה) שכן משלם כפל בטענת ליסמ״ז, תאמר בשואל!

את מר אם בעליו עמו לא ישלם, מהו שישבע? ש״ח שלא פשע ר׳ זירא אמ׳ נשבע ר׳ חנינה ור׳ לא תריהון אמרין אינו נשבע

מתניתא מסייעה לר׳ חנינה ולר׳ לא שבר שבויה ומתה שהן פטורין בנושא שכר והשוכר והשואל בבעלין פטור שלא בבעליי חייב, אבידה וגניבה שהן חייבין בנושא שכר והשוכר לא כל שכן בשואל בבעלין פטור שלא בבעלים חייב מאן דמר פשיטא שהוא נשבע צריכה ליה שישלם אים ש״ח נשבע על גו״א--אף

בבעלים-- יש להסתפק שמא ש״ש משלם בגו״א, ופטור ד״בבעלים״ הוא רק בשואל

באונס!! ומנ״ל לברייתא לפטור גו״א בבעלים?

רבי חנינה בשם רבי יודן מתניתא מסייעה לרבי זירא: שואל שהחמירה התורה עליו, בבעלים פטור שלא בבעלין חייב, נושא שכר שהיקילה התורה עליו, לא כל שכן בבעלי׳ פטור שלא בבעלים חייב. אין תימר לשבועה איצטרכת ליה ניתני בנושא שכר והשוכר! הווי לא צורכה דלא=אלא לתשלומין מלמד ק״ו

לפטור ש״ש בבעלים מתשלומין(גו״א), ואס״ד ש״ח בבעלים פטור גם משבועה, הו״ל

והשוכר=ש״ח״ כדיי ללמוד ק״ו לפטרו מחיובי דידיה=שבועה!!

וקשיא על הדא דרבי זירא: שואל אם בעליו עמו נשבעשלא פשע ופטור אין בעליו עמו ישלםכגון אונסין, נושא שכר אם בעליו עמו נשבע אין בעליו עמו ישלםכגון גו״א, שומר חנם בין שהבעלין עמו בין שאין הבעלים עמו נשבע, אמרת דברים שהשואל משלם נושא שכר נשבע,כגון אונסין דברים שנושא שכר נשבע שומר חנם יהא פטור,כגון בעליו עימו בגו״א דברים שנושא שכר משלם שומר חנם נשבע,כגון גו״א מה את מתני בשומר חנם בשהבעלים עמו?נחית חד דרגא וניפטריה משב׳!! ואית דבעי מה את מתני בשומר חנם ונושא שכר בין שהבעלים עמו בין שאין הבעלים עמו???איזה חילוק יש בין ש״ח לש״ח בבעליו עימו!(תרוויהו חייבי שבועה-ומהני בהו שב׳!!!) אמר רבי אבין על כל דבר פשעלרבות שלעולם נשבעין שלא פשע

אמר ר׳ מנא לא מצינו שהשוות התורה בגניבה ואבידה בשואל, לכן נשוה שומר חנם ונושא שכר שבר שבויה ומתהכשם שלא חילקת בין ש״ש לשואל לחייבו בגו״א, כן לא תחלוק בין ש״ח לש״ש לפטור את האונס

ומה טעמי׳ דבית שמאי? על כל דבר פשע ומה מקיימין דבית הלל טעמא דבית שמאי פשע על כל דבר פשע תיפתר ששלח בו יד על ידי שליח

רבי יוסי בר חנינה בעי, מה אמר ״יטול״?! ״נטל״אלמא שליחות יד צריכא חסרון! והתני רבי הושעיה נשברה החמיצה נותן לו דמי כולה, כלום החמיצה לא מחמת קילקולה

רבי שמואל רבי אבהו בשם רבי לעזר שליחות שנאמר בשומר חנם אינו חייב עד שיחסר ר׳ שמואל בעא קומי ר׳ אבהו מה איתאמרת יסב חיסר או אפילו לא חיסר אמר ליה לית הדא שאילתא דרבי יוסי בר חנינה יטול נטל אין תימר ליטול אפילו לא חיסר אין תימר נטל עד שעה שיחסור
אין תימר ליטול החזירה בין למקומו בין למקום אחר פטור
אין תימר נטל החזירה למקומה פטור למקום אחר

חייב

רבי אבהו בשם ר' יוחנן נאמרה שמירה בשומר חנם ונאמר שמירה בשומר שכר ולא דמייא שמירה שנ' בשומר חנם לשמירה שנאמר בנושא שכר, שמירה שנאמ' בשומר חנם כיון ששימר כל צורכו פטור, ****לפיכך רואין אותו אם היה ראוי לשמירה פטור ואי לא חייב. שמירה שנ' בשומר שכר אין משערין אותו אלא בגופו חייב להציל בגופו-ואינו סומך על אחרים הציל פטור שלא הציל חייב. אין אומרין אלו היה אחר שם יכול להציל.****

רבי לעזר בשם ר' הושעיה נאמר שליחות יד בשומר חנם ונאמ' שליחות יד בשומר שכר ולא דמייא שליחות יד שנאמר בשומר חנם לשליחות יד שנאמר בשומר שכר שליחות יד שנאמר בשומר חנם אינו חייב עד שימשוך שליחות יד שנאמר בשומר שכר כיון שהניח מקלו ותרמילו עליה חייב שמע רבי יוסי בר נהוראי ומר אני איני מקבל עלי את הדבר הזה אלא אחד זה ואחד זה אינו חייב עד שימשוך

ר' אמי בשם רבי לעזר ותני רבי הושעיה כן אילו נאמר שליחות יד בשומר חנם שאינו צריך הייתי למד מנושא שכר מה אם נושא שכר שהחמירה

התורה עליו אינו חייב עד שימשוך שומר חנם
שהיקילה בו התורה אינו דין שלא יהא חייב אלא
עד שימשוך לאי זה דבר נאמר שליחות יד בשומר
חנם? שאינו צריך להחמיר על נושא שכר כיון
שהניח מקלו ותרמילו עליה חייב. רבי יוסי אומר
אם אומר את כן נמצאת למד על המלמד להחמיר
עליו דו יכיל מימר ליה מה אם נושא שכר
שהחמירה בו התורה אינו חייב עד שימשוך שומר
חנם שהיקילה בו התורה אפילו משך יהא
פטור,... ושפיר איצטריך לגופיה
אלא כיני לא יאמר שליחות יד שנאמר בשומר שכר
שאינו צריך הייתי למד משומר חנם מה אם שומר
חנם שהיקלה בו התורה אינו חייב עד שימשוך
נושא שכר שהחמירה בו התורה כיון שמשך חייב
לאי זה דבר נאמר שליחות יד בנושא שכר שאינו
צריי להחמיר עליה כיון שהניח מקלו ותרמילו
עליה חייב

הלכה ב׳ אמר לשומר חנם כו׳ רב אמר פטור
משבועת פקדון וחייב משום שבועת ביטוי אמר רבי
יוחנן מאחר שמצוה להפיסו אינו חייב משום
שבועת ביטוי על דעתיה דרב אינו מצוה להפיסו
מפייסו על האמת אינו מפייסו על השקר

רבי יוחנן בעי שבועת סוטה מהו שיהו חייבין משום

שבועת ביטוי? מה נן קיימין אם בשוגגת בעבירה
ובשבועה אין כאן סוטה, אם במזידה בעבירה
ובשבועה אין כאן קרבן!
אתיא דרביוחנן כרבי עקיבהשחייבין ביטוי על לעבר(כי כל סוטה
נשבעת לעבר) ואין יסבור רבי ישמעאל כרבי מאיר אתיא
היא, דרבי מאיר אמר אמן שלא נטמאתי אמן שלא
אטמא ואת משכח מקשייא...אכתי יש להקשות מה נן קיימין...

הלכה ז׳ אמר לשואל איכן שורי כו׳ אמר רבי יוחנן
ותני כן: טענו טענת אבוד ונשבע לו והודה בין עד
שלא באו העדים בין משבאו העדים משלם קרן
וחומש ואשם. טענו טענת גנב ונשבע לו והודה, עד
שלא באו עדים, משלם קרן וחומש ואשם ואם
משבאו עדים משלם תשלומי כפל ואשם וחומשו
עולה לו מתוך כפילו דברי רבי יעקב אמרו לו לרבי
יעקב איכן מצינו אשם בלא חומש? !מכיון שאין החומש
״ניכר״ אין כאן אשם! אמר להן אם נשבע ונשבע ונשבע הרי
מצינו אשם בלא חומשכי כבר עולה לכפל,

ורבנין אמרין לקרן חומשין אין לשבועות???
חומשיןאינו מוסיף חומש על החומש--רק על הקרן(בנשבע וחזר וכו׳) דבר
אחר ושלם אותו בראשו וחמישיתו יוסף עליוממון

המשתלם בראש, מוסיף עליו חומש--לאפוקי מי שמשלם כפל

אמר רבי זירא ותני כן: טענו טענת אבוד ונשבע לו

והפריש קרבן קודם שהודה מאילו שאילו הודה משבאו עדים קידש אף כאן קידש מכיון שמצינו שחל אף אחר שבאו עדים, ה״ה קודם ההודאה. טענו טענת גנב ונשבע לו והפריש קרבן מאחר שאילו הודה משבאו עדים לא קידש אף כאן לא קידש וכרבי יעקב קידש

אמר רבי יוחנן הטוען את חבירו טענת גנב משלם תשלומי כפל, טבח ומכר אין משלם תשלומי ארבעה וחמשה תמן אמרי משלם תשלומי ארבעה וחמשה
רבי פדת בשם רבי הושעיה תניי תמן ומסייעין לרבי יוחנן איכן שורי אמר לו אבד משביעך אני ואמר אמן והעדים מעידין אותו שאכלו משלם את הקרן הודה מעצמו משלם קרן וחומש ואשם ויש אכילה בלא טביחה?! אלמא טביחה לאחר כפירת גניבה אין משלם דו״ה!(???הא בטוען אבד אנן קיימין???) אמר רבי חגיי תיפתר בששחטו אחר

ויידא אמרה דא אמר לאחד בשוק איכן שורי שגנבת והוא אומר לא גנבתי משביעך אני ואמר אמן חייב. מפני שאמר לאחד מן השוק אבל אם אמר לאחד מן השומרין פטור! סייעתא לרוי״ח מתניתא בשאכלו ואחר כך נשבע לו מן מה דמר רבי יוחנן בשנשבע לו ואחר כך אכלו מנלן לפטורא בכה״ג

הלכה ט' אמר לנושא שכר כו' אמר רבי יוחנן הטוען לחבירו טענת גנב באבידה חייב.

איכן אבידתי אמר לו נגנבה אמר רבי יוחנן הטוען לחבירו טענת גנב אינו חייב אלא לאחר שבועה ומאי טעמא נאמר כאן שליחות יד ונאמ' להלן שליחות יד מה שליחות יד שנ' להלן אינו אלא לאחר השבועה אף שליחות יד שנ' כאן אינו חייב אלא לאחר השבועה

אמר רבי יוחנן טענו טענת אבוד ונשבע לו ואחר כך טענו טענת גנב פטור. רבי יוחנן בעי שבועת טענת גנב מהו שיהו חייבין בה משום שבועת ביטוי? מחלפה שיטתיה דרבי יוחנן תמן אמר טענו טענת אבוד ונשבע לו ואחר כך טענו טענת גנב פטור, משמע אף מביטוי וכא אמר אכין! תמן פשיטא ליה וכא צריכה ליה?! מה איצטריכת ליה חזי ופשטה

רבי חייה בר יוסף אמר הטוען לחבירו טענת גנב אינו חייב עד שיכפור בבית דין מה נן קיימין אם בהוא דקאים וחייב לחבריה שבועה אפילו נשבע חוץ לבית דין חייב! אלא כי נן קיימין בהוא דחמי לון אזלין בעון מישבעוניה והוא קפץ ומשתבע

רבי חייה בשם רבי יוחנן בעומדת על אבוסו טוען טענת

גנב דחייב רחמנא רבי זירא בעי מה איתאמרת בעומדת? או "אפילו" עומדת, אין תימר בעומדת היא הדא היא הדא, אין תימר " אפילו בעומדת" מחלפה שיטתיה דר' יוחנן תמן אמר טענו טענת אבוד ונשבע לו והפריש קרבן ואחר כך טענו טענת אונס פטור, כיון שכבר "קנהו" בטענת אבד והכא את מר הכין! אמר ר' לא, שנייא היא שהיא ביוצא וידויו בשבועה שכבר

"פטר" עצמו בשבועת אבד, אבל אים אבדו מן העולם ושוב טען ט"ג, שפיר יש לחייבו

מקשייא על דעתיה דר' זירא דס"ל דווקא עומדת-הא שחטו אין לחייבו עוד בטוען טענת גנב אמר לו איכן שורי אמר לו נגנב משביעך אני ואמר אמן והעדים מעידין אותו שגנבו משלם תשלומי כפל הודה מעצמו משלם קרן וחומש ואשם והכא כיון שמשך כטוענו טענת אבוד מיכן ואילך בטוענו טענת גנב ופטור! הו"ל כטוען גנב אחר אבד, ופטור! תיפתר בשנשבע לו ואחר כך טבחו, תלמידוי דרבי חייה בר לולייני אמרי תיפתר בששחטו רבוץ הא שחטו מעומד כבר קנהו ושוב אין לחייבו על הטביחה! ויש טביחה בלא מכירה? !מכירה וודאי ל"ש! כסומכוס דאמר אף על פי שאין גניבה יש טביחה ומכירה וה"ה

יש טביחה בלי מכירה

שמואל אמר בשלא באו עידי גניבה אבל אם באו עידי גניבה חייב. ס"ל מודה בקנס ואח"כ באו עדים, חייב

ריש לקיש אמר ראה עידי גניבה באין ואמר גנבתי מאחר שיש בהודייתו ממש,שהרי חייב עצמו בקרן חייב.
ראה עידי טביחה באין ואמר טבחתי מאחר שאין בהודייתו ממש, פטורשהרי אין מחייב עצמו בכלום--אע"ג דמחמת ביעתותא דעדים הודה
רבי זירא בעי ראה עידי אונסין באין ואמר אנסתי?

אמר רבי חנינה מתניתא כרבי שמעון דאמ' עיקר תביעה קנס כמי שאין בהודייתו ממש ופטור.
ורבנין אמרין אין עיקר תביעה קנס כמי שיש בהודייתו ממש וחייב

ה"ד/ תני: לא להקל ולא להחמיר, חייב.דווקא בגוונא שנשבע לחייב את עצמו במקום שפטור! פטור. אמר רבי מתניתא אמר' כן?!! אמר לשואל אמ' לשומר חנם אמ' לנושא שכר והשוכר איכן שורי אמר לו מת.וכו'

מהו שיאמ' לו בוא והשבע לו שלא נתתה עיניך בה לגוזלה?היכא שטוען טענת חיוב מכל מקום אינו משלם?!
מהו דיימר ליה אפילו דאת יהב לי כמה דידי אנא בעי גבך!

הדרן עלך ארבעה שומרין הן וסליקא לה מסכתא דשבועות